

BOEKBEoordelingen

R. REINSMa, *Scholen en schoolmeesters onder Willem I en II*, N.V. voorheen Van Keulen Periodieken, Postbus 2067, Den Haag z.j. (1965), 263 bl.

Dit is een bronnenboek voor de geschiedenis van het onderwijs in Nederland in de eerste helft van de 19de eeuw. Het werk is in hoofdzaak gevuld met materiaal uit de rapporten van hoofdinspecteur Wijnbeek, die in 1832 tot opvolger van de bekende A. van den Ende werd benoemd. Deze rapporten hebben betrekking op het onderwijs in alle provincies van Nederland; reeds daarom hebben zij unieke waarde. De heer Reinsma heeft er een boek uit gecomponeerd, dat zich bijzonder prettig laat lezen. Wijnbeek (die het in dit werk zonder voorletter moet stellen) schreef op een ongedwongen niet-ambtelijke toon. Hij geeft blijk van een gevoelig hart en van zin voor humor. De bewerker is erin geslaagd deze trekken goed tot hun recht te laten komen. Al is het boek, dat met steun van het Prins Bernhard Fonds werd uitgegeven, dus in de eerste plaats een bron van gegevens, welke toekomstige historieschrijvers gaarne zullen benutten, in niet mindere mate is dit een boeiend leesboek voor degenen, die hetgeen zij uit de bestaande historiebeschrijvingen kennen, van meer nabij wensen waar te nemen en daardoor tot leven willen wekken. Zij vernemen hier hoe het stond met de onderwijsvernieuwing, die in 1806 was ingezet. Het gebruik van het zwarte bord en de nieuwe leermethoden, vooral die van het lezen, komen telkens aan de orde. Er zijn waardevolle inlichtingen omtrent de schoolopzieners, hun beroepen en het niveau van hun bekwaamheid. Er zijn gegevens omtrent de kwaliteit en de plichtsbetrachting van de onderwijzers, die niet altijd konden worden geroemd. Duidelijk spreekt uit deze rapporten de toon van de liberale inspecteur, afkerig van „overdrevene begrippen in het godsdiensstige”, en komt daartegenover het verzet van Afscheidenen en Rooms-Katholieken tot uitdrukking. Beter dan in tot dusver bekende bronnen zien wij hoe de openbare school plaatselijk de richting aannam van de meerderheid der bevolking. De sociale opvattingen van Wijnbeek waren de in zijn tijd gebruikelijke: de school moest de kinderen, naar zijn mening, opleiden voor de stand waartoe zij behoorden. Wij maken kennis met het onderwijs op de Joodse scholen, waarover nog weinig bekend was. Allerwegen treffen ons de kleine trekjes, die de geschiedenis tot spreken brengen. Ik denk aan het bezoek aan de onwettige school van „zeker J. de Klerk, zonder onderwijzersrang, tevoren rondventer van koopwaren, thans bekend onder den naam van den Heiligen Jozef.”

Voorts verdienen de heren te Heemstede te worden gereleveerd, die de onderwijzer ter plaatse steunden „doch op stellige voorwaarde, dat de leerlingen volstrekt niets anders leeren dan lezen, schrijven en rekenen, zonder taalkunde, zonder rekenen uit het hoofd of hetgeen verder zou kunnen strekken tot verstandsontwikkeling”. Vermakelijk is het verhaal van de inspectie op de Joodse school te Zwolle, waarbij de, nog nauwelijks geassimileerde leerlingen – de jongens, naar ik aanneem, met de „keppelkes” op ’t hoofd – de inspecteur onthalen op „het Volkslied van Tollens, in het Hebreeuwsch overgebracht”: het Wien Neerlands Bloed! Het is goed dat de heer Reinsma bij de kennismaking met

deze rijke stof als gids meegaat. Een enkele maal schiet hij weliswaar tekort. Ik had graag gezien dat hij de „openbare scholen” juridisch juist zou hebben gedefinieerd. nl. als scholen, „die uit eenige publieke, hetzij Lands, Departementale, Plaatselijke, Geestelijke, Kerkelijke of eenige andere openbare kas hoegenaamd, geheel of gedeeltelijk rechtstreeks onderhouden of ondersteund worden, of behooren tot een Gesticht, hetwelk op eenigerhande wijze uit eene publieke kas onderhoud of vasten onderstand erlangt” (Reglement Lager Schoolwezen 1806, art. 2). Dan zouden de bijdragen uit kerkelijke kassen aan openbare scholen, op bl. 28 en elders vermeld, begrijpelijk zijn gemaakt. Maar de toelichtingen van de schrijver zijn veelal bijzonder nuttig. Ik vermeld bijv. zijn opmerking over de plaatselijke gebondenheid van het onderwijs, dat Wijnbeek inspecteerde. Het was uitsluitend afgestemd op de eigen omgeving, op de lokale behoeften. Het hield geen rekening met verplaatsingen, migraties, met andere behoeften en andere eisen. De opmerking slaat in 't bijzonder op het middelbaar onderwijs-in-wording. Al met al een voortreffelijk werk, waar wij dankbaar voor mogen zijn. Wat de koningen in de titel aangaat, ze dienen slechts ter tijdsbepaling, en hun beeltenissen op de stofomslag zijn minder relevant.

PH. J. I.

JOSEPH S. BENTWICH, *Education in Israel*, Routledge and Kegan Paul, Broadway House, 68-74 Carter Lane, London E.C.4, 1965, 204 p.

De opkomst van de staat Israël is een verschijnsel, waarvoor in ons land terecht een sympatiserende belangstelling bestaat. De opnemng na 1948 van bijna 1 miljoen emigranten in een joodse bevolking, die oorspronkelijk minder dan 650000 zielen telde, en hun, voor een groot deel geslaagde, integratie in zo korte tijd en ondanks zulke diepgaande culturele verschillen, verdienen onze diepe bewondering. Tot dit succes heeft het onderwijs uiteraard in aanzienlijke mate bijgedragen. Wij hebben hier dan ook te doen met een van de interessantste onderwijs-experimenten van de moderne tijd. Wie zich erin wil verdiepen moet met dit boek van Bentwich beginnen. Het is voor belangstellende buitenlanders geschreven en het vertoont alle eigenschappen, die men in zulk een inleiding zou willen aantreffen. Er wordt niets als bekend verondersteld, dat het niet per se is: het blijkt reeds aanstonds uit het lijstje, waarin een aantal Israëlische termen zijn vertaald, en de beknopte historische inleiding, die ons de wording van de staat Israël beschrijft. Daarna volgt een samenvattend beeld van de administratieve en pedagogische structuur van het Israëlische schoolwezen en van de daarin aanwezige problemen. Deze laatste verschillen in wezen niet zoveel van de vraagstukken, waarmee andere landen worstelen. Zo loopt door het hele boek de vraag heen, die in het laatste hoofdstuk expliciet wordt besproken: *what end?* Rond welke samenvattende gedachte wordt het leerplan opgebouwd en op welke doeleinden is de schoolopvoeding gericht? De scholen van traditioneel-orthodox gehalte hebben er geen moeite mee. Evenmin de socialistisch-humanistisch georiënteerde scholen van de Kibbutzim. Maar rond het karakter van de staatsschool, die voor allen bestemd is, staan vraagtekens. De auteur bespreekt het onderwerp met dezelfde objectiviteit, die zijn gehele werk kenmerkt. Ik vind dit een voorbeeldig geschrift en betuigt mijn respect aan de auteur, die zo eenvoudig en zo boeiend wist te schrijven over een zo gecompliceerde materie.

PH. J. I.

W. D. HALLS, *Society, Schools and Progress in France*, Pergamon Press Inc. 44-01, 21st Street, Long Island City, New York 11101, 1965, 181 p.

De studie van het schoolwezen van een land in verleden en heden, zal, indien zij voldoende in de feiten doordringt, de sleutel zijn tot de kennis van de sociale, politieke, economische en culturele gesteldheid van dat land. De verklaring van de onderwijsverschijnselen bepaalt ons immers bij de maatschappelijke achtergronden. Omgekeerd, wie de sociale situatie van een volk wil leren kennen kan met vrucht bij het onderwijssysteem beginnen. Het is intussen evenwel evident dat de doeltreffende beoefening der vergelijkende opvoedkunde slechts aan die onderzoekers gegeven is, die het vermogen hebben om zich een breed terrein van kennis eigen te maken.

Het boek van W. D. Halls, tutor in Comparative Education at Oxford University Department of Education, is in de hier aangegeven zin exemplarisch. De auteur schetst ons het franse onderwijssysteem in historie en heden als iemand, die zijn onderwerp van binnenuit kent. Men zou zeggen: slechts een Fransman kan de actuele aspecten van zijn scholen en de daarin voorkomende ontwikkelingen zó beschrijven. Maar dat ware een vergissing: slechts degene, die zijn onderwerp vanuit een andere cultuur en een meer universeel gezichtspunt kan bezien, vermag de relevante trekken van zijn object zó te tonen en te duiden. Terwijl Halls daarmee bezig is, geeft hij zijn lezers zonder te vervallen in het euvel der volledigheid, in het voorbijgaan een inzicht in de situatie van Frankrijk. Dat maakt zijn boek bij uitstek boeiend. De auteur is van vele markten thuis. Ik noem er één. Het boek bevat een adequate beschrijving van de franse planorganisatie en de plaats van het onderwijs erin. Op de omslag wordt er terecht over gezegd "one of the few occasions that this aspect has been discussed". Ik koester bewondering voor dit werk. Als men iets over 't franse onderwijs wil weten, over het baccalaureat, over de kwestie der R.K.-scholen, over de recente onderwijshervormingen, over het technisch onderwijs, de *grandes écoles* of de opleiding van onderwijzers en leraren, dan kan men hier terecht. En men vindt altijd nog iets meer aan relief dan men billijkheidshalve van zulk een beknopte uitgave meent te kunnen verwachten.

PH. J. I.

DR. L. DE KLERK, *Praktische psychologische uiteenzettingen over Beginnende volwassenheid. De psychologie van de jonge man en de jonge vrouw van eenentwintig tot dertig jaar*. Uitgeverij De Toorts, Haarlem, 1964, 172 pag., f 14,50.

De schrijver, hoogleraar in de paedagogiek aan de Rijks Universiteit te Leiden, is een oud-leerling van Prof. Langeveld en heeft, onder diens leiding, een proefschrift geschreven over de cultuurpuberteit als paedagogische opgave. Met dit boek onderzoekt hij een volgende levensfase van de mens, nl. de beginnende volwassenheid, die door hem als een opgave wordt onderkend en wel in het zoeken naar definitiviteit zoals het sluiten van een huwelijk, het vormen van een gezin en het deelnemen aan het maatschappelijk leven. De Klerk behandelt de problematiek van de beginnende volwassenheid in verband met de arbeid, die voor het maatschappelijk zelfstandig worden belangrijk is, de omgang met de ander, het gezin dat wordt gesticht, de omgang met het kind dat uit het huwelijk van man en vrouw is ontstaan en dat appelleert aan beider verantwoordelijkheid.

In het laatste hoofdstuk van zijn boek wordt de beginnende volwassenheid tegen de achtergrond van de samenleving nader geanalyseerd waarbij problemen als het ongehuwd blijven, de betekenis van een vriendenkring, sociale verantwoordelijkheid worden besproken.

In het voorwoord wordt door de schrijver medegedeeld, dat dit boek niet behoort tot de vakliteratuur. Zijn opdracht was een boek te schrijven, dat door een brede kring van jonge mensen en jeugdige ouders zou worden geraadpleegd. Daarmede is het nog geen oppervlakkig boek geworden. Op een verantwoord niveau is de problematiek van de beginnende volwassenheid in niet wetenschappelijke taal bondig en boeiend behandeld.

J. H. N. G.

PROF. DR. A. D. DE GROOT, *Elementair begrip van de psychologie*. Uitgegeven door De Erven F. Bohn N.V., Haarlem, 1965, 72 pag., f 4,—.

De tekst van het boekje is een herziene editie van het artikel „Psychologie”, dat in de v.u.b.-uitgave van 1956: „Wetenschap en Leven” was opgenomen. Dit bijgewerkte artikel is thans in boekvorm verschenen daar het zijn bruikbaarheid heeft bewezen bij het onderwijs voor eerste-jaars psychologie-studenten aan de Universiteit van Amsterdam en de cursisten van de opleidingen pedagogiek m.o.-a. aan het Nutsseminarium.

In het boekje is naarstig gestreefd in beperkte vorm veel informatie te verstrekken en gebieden, problemen, grondbegrippen en methoden der psychologie in een bepaalde ordening te rangschikken.

De schrijver deelt mede dat het boekje, door de nogal compacte schrijfwijze en het soms vrij hoge niveau van abstractie waarop de onderwerpen behandeld worden, geen gemakkelijke lectuur is. Inderdaad, maar is dit bezwaarlijk? De studerende kunnen uit deze studie leren wat psychologie is, welke probleemgebieden de psychologie omvat, vanuit welke gezichtspunten het menselijk gedrag kan worden gezien en welke hedendaagse tendenties in de psychologie te onderkennen zijn. Bovendien is het van vormende waarde een methodisch goed doordachte studie door te werken, die in heldere wetenschappelijke taal geschreven is.

Ter aanmoediging tot verdere studie is een naar bepaalde gezichtspunten geordende literatuurlijst bijgevoegd.

J. H. N. G.

MAX EYRICH, *Schulversager. Vitale Ursachen intellektueller Leistungs- und Bildungsschwächen*. Heilpädagogische Schriftenreihe. Neckar Verlag, Villingen/Schwarzwald, 1963, S. 122.

Dr. Max Eyrich, 1897-1962, heeft medicijnen gestudeerd en vervolgens zich bekwamd tot psychiater. In het bijzonder is zijn belangstelling uitgegaan naar het psychisch abnormale kind om het hulp te kunnen bieden. Zijn streven is niet alleen geweest om adviesbureaus te stichten voor kinderen en jeugdigen, die psychisch gestoord of abnormaal zijn. Daarnaast heeft hij nl. getracht de nieuwste medisch-biologische en jeugdpsychiatrische inzichten ingang te doen vinden in de orthopedagogische instellingen en bij de kinderrechtspraak.

In de laatste tien jaar van zijn leven is Dr. Max Eyrich docent geweest aan een seminarium voor onderwijskrachten. Zijn lessen heeft hij in boekvorm omge-

werkt. In het bijzonder voor hen, die op het terrein van de orthopedagogiek werkzaam zijn, is deze publicatie belangrijk. De orthopedagogen missen vaak de medisch-biologische kennis, die noodzakelijk is om bepaalde afwijkingen en ziektebeelden te leren onderkennen. Bovendien moeten zij, in hun gesprekken met artsen, kunnen beschikken over enige medische kennis i.v.m. het zwakzinnige en idiote kind. In het boekje zijn duidelijke tekeningen en foto's opgenomen en het wordt afgesloten met een register.

Zijn vrouw, Dr. Hedwig Eyrich, die zijn levensgezellin en beroepskameraad is geweest, heeft deze instructieve studie voltooid toen haar man is komen te overlijden.

J. H. N. G.

HEINZ REMPLEIN, *Die seelische Entwicklung des Menschen im Kindes- und Jugendalter. Grundlagen, Erkenntnisse und pädagogische Folgerungen der Kindes- und Jugendpsychologie*. Ernst Reinhardt Verlag, München, 1964, 12., überarbeitete Auflage, 696 Seiten, Leinen DM 22,—.

In 1947 is dit standaardwerk voor het eerst verschenen en in 1964 is het reeds aan de twaalfde druk toe. In de tussenliggende jaren heeft de schrijver het zich niet gemakkelijk gemaakt door het boek te laten zoals het was.

Nieuw verworven inzichten heeft hij in de herdrukken van zijn boek verwerkt en er voorts naar gestreefd de psychische ontwikkeling van het kind anthropologisch en personalistisch scherper te omschrijven en beter te funderen. Zijn zelfcritiek heeft hem er verder toe gebracht dat hij, de van zijn leermeester Kroh overgenomen indeling van de psychische en somatische ontwikkeling van het kind en de jeugdige mens in drie hoofdfasen, heeft laten vallen en doen vervangen door vier fasen: die Stufe des: Säuglingsalters, Kleinkindalters, Grosskindalters, Jugendalters.

Dit helder geschreven, overzichtelijk ingedeelde en uitvoerig gedocumenteerde werk is waard te worden aangeschaft, bestudeerd en geraadpleegd. J. H. N. G.

EDUARD SPRANGER, *Die wissenschaftlichen Grundlagen der Schulverfassungslehre und Schulpolitik*. Verlag Julius Klinkhardt, Bad Heilbrunn/Obb., 1963, S. 67, DM 3,50.

Niet alleen tegen een brede cultuur-historische en rechts-filosofische achtergrond worden in deze in 1927 voor het eerste gepubliceerde studie, de wetenschappelijke grondslagen nagegaan waarop een te voeren schoolpolitiek dient te berusten, maar ook wordt uitvoerig uitéengezet dat het onderwijsbeleid moet zijn afgestemd op „drei Grundformen der Bildung“ nl. „Elementarbildung, Berufsbildung und allgemeine Bildung“.

In deze doorwrochte studie wordt het schoolstelsel niet beschouwd als een op zichzelf staand geheel in een samenleving maar als een totaliteit, die voortgekomen is uit een proces van culturele invloeden en maatschappelijke krachten. De klacht van Lorentz von Stein, dat de moderne paedagogiek de zin voor de samenhang van het gehele onderwijswezen heeft verloren, is aan Spranger niet voorbij gegaan. Deze samenhang heeft hem bij het schrijven van zijn studie voortdurend voor ogen gestaan. Wel wijst Spranger er op, dat in een democratische samenleving dialektische spanningen niet te vermijden zijn door verschil-

len van levens- en wereldbeschouwing in de bevolking, die invloed op de ontwikkeling en de vormgeving van het schoolwezen uitoefenen.

De wijze, waarop het schoolstelsel zal functioneren in de samenleving, hangt voorts af van de vraag – die in Duitsland tot een schoolstrijd heeft gevoerd – op welke wijze de scheiding tussen kerk en staat dient te worden geregeld i.v.m. het onderwijs. Theoretisch biedt deze vraag voldoende stof voor een langdurige discussie. Het praktische antwoord op de vraag hoe de verhoudingen tussen school en staat het best kunnen worden geregeld, hangt af van de machtsverhoudingen, die zich binnen het raam van een parlementaire democratie hebben kunnen formeren. Dit antwoord nu kan van fundamentele betekenis zijn voor de ontwikkeling van het schoolwezen en voor de plaats, die het kan innemen in het geheel van de sociaal-culturele verhoudingen der samenleving. J. H. N. G.

HANS SCHIEFELE, *Motivation im Unterricht. Beweggründe menschlichen Lernens und ihre Bedeutung für den Schulunterricht*. Ehrenwirth Verlag, München, 1963, S. 215.

Dit boek, dat bijzonder overzichtelijk is ingedeeld en waarvan de inhoud didactisch goed is samengesteld, bestaat uit drie delen.

In het eerste deel wordt betoogd dat „Das Wesen des Menschen fordert Erziehung”. Dit deel is opgebouwd uit vier stukken: de betekenis van de pedagogische psychologie, de mens in de hem omringende wereld, factoren die de kinderlijke ontwikkeling bepalen en de waarde van het onderricht in de betrekkingen tussen kind en wereld.

Het tweede deel handelt over de betekenis van de motivatie voor het menselijk gedrag. Dit stuk bevat drie hoofdstukken nl. doel en grenzen van de motivatie, bespreking van enige motivatiestructuren en een motivatieleer.

In het derde deel wordt in vier hoofdstukken uitéengezet dat de leeractiviteiten van het kind in hoge mate worden bepaald door zijn psychische instelling en motivatie. Voorts wordt aangegeven in welke mate de leraar in staat is de motivatie van zijn leerlingen te versterken. Dit is nl. van grote betekenis daar de leercapaciteiten van het kind kunnen toenemen indien de motivatie voldoende krachtig wordt ontwikkeld en de leerstof voor het kind als het ware een „uitdaging” betekent. Daarbij gaat het niet alleen om „het kennen” van de leerstof als zodanig, want het zich eigen maken van leerstof betekent niet slechts meer intellectuele kennis maar houdt tevens een mogelijkheid in tot verrijking van de persoonlijkheid, die kan komen tot een veelzijdiger differentiatie en een betere integratie. Op zijn weg naar de volwassenheid wordt het kind dan ook opgevoed en krijgt het onderwijs. Daarbij is het belangrijk dat het motivatieniveau telkens wordt verhoogd, zodat de voortschrijdende lichamelijke en geestelijke rijping van het kind voortdurend gestimuleerd en ondersteund wordt.

De vormende waarde van het onderwijs voor de ontwikkeling der menselijke persoonlijkheid, die geroepen is in deze wereld verantwoordelijkheid te aanvaarden en te dragen, wordt in deze studie deskundig uitéengezet. Het boek is een aanwinst voor de vakliteratuur der pedagogie.

J. H. N. G.

BIBLIOGRAFISCHE NOTITIES

Paedagogische Studiën tracht zo goed mogelijk, door het bespreken van de paedagogische en psychologische literatuur, voorlichting te geven. Bovendien verstrekt ons blad informatieve gegevens over wetenschappelijke literatuur met betrekking tot onderwijs en opvoeding. Hierbij weder een bibliografisch overzicht aan de hand van de hierbij gaande rubricering.

Indeling voor bibliografische notities van Paedagogische Studiën.

1. Filosofie en Theologie (met betrekking tot opvoeding en pedagogiek).
2. Biologie, erfelijkheidsleer, constitutie-leer, psychosomatiek, en dergelijke.
3. Geslachten en geslachtsverschillen.
4. Algemene Psychologie en Psychopathologie.
5. Heilpedagogiek, gehandicapt kind, enz.
6. Sociologie, politica, enz.
7. Maatschappelijke onstandigheden, jeugdzorg, maatsch, werk, verwaarlozing, criminaliteit.
8. Gezin.
9. Theoretische Pedagogiek.
10. Geschiedenis van opvoeding en onderwijs. Vergelijkende opvoedkunde. Schoolwetgeving. Universiteit.
11. Opleiding van onderwijzers, leraren, gestichtsofvoeders, etc.
12. Ontwikkelingspsychologie.
13. Pedagogische Psychologie.
14. Tests.
15. Algemene en bijzondere didaktiek.
16. Verslagen, Jaarboeken, Encyclopediën.

Achter de titel is vermeld de naam van de instelling waar de boeken aanwezig zijn. Daarbij zijn de volgende afkortingen toegepast:

[P.I.-U.] = Pedagogisch Instituut, Trans 14, te Utrecht.

[K.B.] = Koninklijke Bibliotheek te 's-Gravenhage.

FILOSOFIE EN THEOLOGIE

(met betrekking tot opvoeding en pedagogiek)

- ARISTOTELES. *Aristoteles over de menselijke volkomenheid*. Boeken I en II van de Nikomachische Etiek met de commentaren van Eustratius Nicaeensis en een anonymus in de Latijnse vertaling van Robert Grosseteste. Uitg. door H. P. F. Mercken. Brussel, 1964. Verhandelingen van de Kon. VI Acad. voor Wetensch., Lett. en Schone Kunsten van België. Kl. der letteren 53. [K.B.]
- BERGER, GASTON. *Phénoménologie du temps et prospective*. Paris, 1964. [P.I.-U.]
- BRUN, JEAN. *La main et l'esprit*. Paris, 1963 [P.I.-U.]
- DURAND, GILBERT. *Les structures anthropologiques de l'imaginaire*. Paris, 1963. [P.I.-U.]
- FABER, WERNER. *Das dialogische Prinzip Martin Bubers und das erzieherische Verhältnis*. Ratingen, 1962. [K.B.]
- FANGMEIER, JÜRGEN. *Erziehung in Zeugenschaft*. Karl Barth und die Pädagogik. Zürich, 1964. Basler Studien zur historischen und systematischen Theologie: 5. Oorspr. proefschrift Bazel 1964. [K.B.]
- FANGMEIER, JÜRGEN. *Theologische Anthropologie des Kindes*. Zürich, 1964. Theologische Studien: 77. [K.B.]
- FRANKEMA, W. K. *Three historical philosophies of education; Aristotle, Kant, Dewey*. Chicago enz., Scott, 1965. [O. en W. Den Haag].
- GOLDMAN, R. *Religious thinking from childhood to adolescence*. London, 1964. [P.I.-U.]
- GUSDORF, GEORGES. *Signification humaine de la liberté*. Paris, 1962. [P.I.-U.]
- HENGSTENBERG, H. E. *Evolution und Schöpfung*. München, 1963. [P.I.-U.]
- HÜLSMANN, HEINZ. *Zur Theorie der Sprache bei Edmund Husserl*. München, 1964. [P.I.-U.]
- KNELLER, GEORGE F. *Educational Anthropology*. New York, 1965. [P.I.-U.]
- KOCKELMANS, J. J. G. A. *De fenomenologische Psychologie volgens Husserl*. Tiel, 1964. [P.I.-U.]
- LANGVELD, M. J. *Kind und Jugendlicher in anthropologischer sicht*. Heidelberg, 1965. [P.I.-U.]
- ROTHACKER, E. *Philosophische Anthropologie*. Bonn, 1964. [P.I.-U.]
- STRASSER, S. *Bouwstenen voor een filosofisch anthropologie*. Hilversum, 1965. [P.I.-U.]
- WAL, LIBBE VAN DER. *Kennis van goed en kwaad*. Problemen der zedelijke waar-
dering. Den Haag, 1964. [K.B.]

2. BIOLOGIE, ERFELIJKHEIDSLEER, CONSTITUTIELEER, PSYCHOSOMATIEK, EN DERGELIJKE

- BERHSTEIN, B. *A public language: some sociological implications of a linguistic form.* [P.I.-U.]
- BERHSTEIN, B. *Some sociological determinants of perception. An inquiry into subcultural differences.* [P.I.-U.]
- BORRIAS, G. J. *De bewegingsleer Cesar.* Beknopte uiteenzetting. 1965. [P.I.-U.]
- BURROW, T. *Preconscious foundations of human experience.* Ed. by Galt, W.E. [P.I.-U.]
- GELDEREN, H. H. VAN. *Kindergeneeskunde en het zwakzinnige kind.* Leiden, 1965. [P.I.-U.]
- LANDMANN, MICHAEL. *Der Mensch als Schöpfer und Geschöpf der Kultur.* München, 1961. [P.I.-U.]
- LURIA, A. R. *Restoration of function after brain injury.* New York, 1963. [P.I.-U.]
- Neurology, Pediatric.* By 13 authors. Edited by Thomas Farmer, New York, 1964. [P.I.-U.]
- Ophthalmology, Pediatric.* ed. by L. B. Holt Philadelphia, 1964. [P.I.-U.]
- PRICK, J. J. G. *Handboek van de kinderverlamming en van de aangrenzende gebieden der pathologie.* Roermond, 1961. [P.I.-U.]
- SMITH, E. DURHAM. *Spinabifida and the total care of spinal myelomeningocele.* Springfield, 1965. [P.I.-U.]
Wordt niet uitgeleend.
- STRUNZ, KURT. *Integrale Anthropologie und Kybernetik.* Heidelberg, 1965. [P.I.-U.]
- ZANER, RICHARD M. *The problem to embodiment.* Den Haag, 1964. [P.I.-U.]
- Zur Psychiatrie hirnorganischer Störungen.* Herausg. H. Walther-Büel und Th. Spoerri, Basel, 1965. [P.I.-U.]

3. GESLACHTEN EN GESLACHTSVerschillen

- Kind, Das sexuell gefährdete.* Mithrsg. von F. G. v. Stockert. Stuttgart, 1965. [P.I.-U.]
- REBELSKY, F. G. en anderen. *Resistance to temptation and sex differences in children's use of fantasy confession.* 1963. [P.I.-U.]
- REBELSKY, LURIA, ZELLA en FREDa. *Ethnicity: a variable in sex differences in moral behavior.* San Francisco, 1963. [P.I.-U.]
- RUPP, J. C. C. *Jonge seksualiteit.* 1963. [P.I.-U.]
- TRIMBOS, C. J. B. J. *Man en Vrouw.* De relatie der seksen in een veranderde wereld. Hilversum enz., 1964. Samen mens zijn: 5. [K.B.]

4. ALGEMENE PSYCHOLOGIE EN PSYCHOPATHOLOGIE

- Adjustment to visual disability in adolescence.* New York, 1961. [P.I.-U.]
- ALLEN, F. H. *Positive aspects of child psychiatry as developed in the selected writings of Frederik H. Allen.* New York, 1963. [P.I.-U.]
- Ausdruckpsychologie.* Unter Mitarb. von A. Enskat u.a. hrsg. von R. Kirchhoff. Göttingen, 1965. Handbuch der psychologie: 5. [K.B.]
- BERLYNE, D. E. *Structure and directions in thinking.* London, 1965. [P.I.-U.]
- BLACKWOOD, T. C. e.a. *Atlas of Neuropathology.* Edinburgh, 1964. [P.I.-U.]
- British journal of educational psychology.* vol. 1 t.e.m. 20 Reprints: 1931 t.e.m. 1950. [P.I.-U.]
- BRODY, S. *Passivity.* New York, 1964. [P.I.-U.]
- GLONING, K. *Die cerebral bedingten Störungen des räumlichen Sehens und des Raumerlebens.* Wien, 1965. [P.I.-U.]
- GUSTAVSEN, K. H. *Down's syndrome.* Upsala, 1964. [P.I.-U.]
- Handbuch, Enzyklopädisches, der Sonderpädagogik, und ihrer Grenzgebiete.* Lieferungen I, II und III. Berlin, 1965. [P.I.-U.]
- HARRIS, D. B. *Children's drawings as measures of intellectual maturity.* New York, 1963. [P.I.-U.]
- HOLMES, D. J. *The adolescent in psychotherapy.* Boston, 1964. [P.I.-U.]
- KAINZ, F. *Psychologie der Sprache.* 5es band I Teil. Stuttgart, 1965. [P.I.-U.]
- KOHLER, CL. en L. THÉVENIN. *Les problèmes neuros psychiatriques et médico-pédagogiques de l'enfant.* Paris, 1952. [P.I.-U.]
- KRIEKEMANS, A. J. J. *Genetische psychologie.* Systematisch en historisch. Tielt, enz., 1965. [K.B.]
- LEVELT, W. J. M. *On binocular rivalry.* Assen, 1965. [P.I.-U.]
- LEWIS, DONALD J. *Scientific principles of psychology.* New York, 1963 [P.I.-U.]
- LIENERT, GUSTAV A. *Belastung und Regression.* Versuch einer Theorie der systematischen Beeinträchtigung der intellektuellen Leistungsfähigkeit. Meisenheim am Glau, 1964. [P.I.-U.]
- LINSCHOTEN, J. *Idolen van de psycholoog.* Utrecht, 1964. Met bibliografie van de auteur. [K.B.]
- S. H. LOVIBOND. *Conditioning and enuresis.* Oxford, 1964. [P.I.-U.]
- MACDONALD, E. F. en B. CHANCE JR. *Cerebral palsy.* New York, 1964. [P.I.-U.]
- MÂLE, P. *Psychotherapie de l'adolescent.* Paris, 1965. [P.I.-U.]
- Mental Retardation.* Chicago, 1964. [P.I.-U.]

- MERLEAU-PONTY, M. *L'oeil et l'esprit*. Paris, 1964. [P.I.-U.]
- MÜLLER, KARL E. *Einführung in die allgemeine Psychologie*. 2. neubearb. Aufl. Mit Abbildungen. Stuttgart, 1965. 1e uitg. 1956. [K.B.]
- MYKLEBUST, HELMER R. *The Psychology of deafness*. New York, 1960. [P.I.-U.]
- PARREREN, C. F. VAN. *Het herkennen; fenomeen en proces in het psychologisch onderzoek; rede uitgesproken bij de aanvaarding van het ambt van gewoon hoogleraar in de psychologische functieleer aan de Rijksuniversiteit te Utrecht op 21 juni 1965*. Groningen, 1965. [O. en W. Den Haag]
- PHENIX, PHILIP H. *Realms of meaning*. New York, 1964. [P.I.-U.]
- PIETROWICS, BERNARD. *Auffällige Kinder*. Bochum, 1963. [P.I.-U.]
- Psychology, Recent Soviet*. Edited by N. O'Connor. Oxford, 1961. [P.I.-U.]
- REBELSKY, FRED A. *Adult perception of the horizontal*. 1964. Reprint. [P.I.-U.]
- REED, E. W., S. C. REED. *Mental retardation: a family study*. Philadelphia/London, 1965. [P.I.-U.]
- ROSS, S. *Logical Foundations of psychological measurement*. Copenhagen, 1964. [P.I.-U.]
- RUPP, J. C. C. *Zwart op Wit*. Paed. Psych. beschouwingen over een moeilijk gevoel: twijfel. in: *Opdracht, Tijdschrift voor het Godsdienstonderwijs*. jrg. 12 nr. 4. 1965. [P.I.-U.]
- SANTER-WESTSTRATE. *Gedragstherapieën*. In het bijzonder de methode van wederkerige remming. Assen, 1964. [P.I.-U.]
- SCHNEIDER, H. *Über den Aktismus*. Berlin, 1964. [P.I.-U.]
- SCHLEMPER, H. O. *Reflexion und Gestaltungswille*. Ratingen, 1964. [P.I.-U.]
- SWINNEN, K. *Prognose van het schoolsucces in het middelbaar onderwijs; follow-up onderzoek; met een inleiding van J. Nuttin*. Leuven, Leuvense universitaire uitgaven, 1961. *Studia psychologica*. [O. en W. Den Haag]
- Tropical Problems of psychotherapy*. Vol. 2 Sources of conflict in contemporary Group Psychotherapy. Basel, 1960. [P.I.-U.]
- VEDDER, R. *Inleiding tot de psychiatrie*. 9e dr. Groningen, 1965. 1e uitg. 1945. [K.B.]
- VERNON, PHILIP. *Personality assesment: a critical survey*. London, 1965. [P.I.-U.]
- VIAUD, GASTON. *L'intelligence*. Paris, 1965. [P.I.-U.]
- Vocabulaire de psychopédagogie et de psychiatrie de l'enfant*. Par Robert Lafon et collaborateurs. Paris, 1963. [P.I.-U.]
- WAGENSCHHEIN, MARTIN. *Ursprüngliches Verstehen und exaktes Denken*. Stuttgart, 1965. [P.I.-U.]
- WERFF, J. J. VAN DER. *Zelfbeeld en zelfideaal*. Assen, 1965. Proefschrift. [P.I.-U.]

5. HEILPEDAGOGIEK, GEHANDICAPTE KIND, ENZ.

- ADLER, SOL. *The non-verbal child*. Springfield, 1964. [P.I.-U.]
- ALVIN, JULIETTE. *Music for the handicapped child*. London, 1965. [P.I.-U.]
- Basis, The biosocial, of mental retardation. ed. Sonia F. Osler and Robert E. Cooke. Baltimore, 1965. [P.I.-U.]
- DARLEY, FREDERIC L. *Diagnosis and appraisal of communication disorders*. London, 1964. [P.I.-U.]
- Der Schulpsychologe*. 1965. [P.I.-U.]
- Die rhythmisch-musikalische Erziehung in der Heilpädagogik*. Berlin, 1964. [P.I.-U.]
- Doofzijn, Het, beluisterd. Opstellen van J.H. van der Have, N.Y. Vlietstra, M.J.C. Püchli, e.a. St. Michielsgestel, 1964. [P.I.-U.]
- ELONEN, A.S. and S.B. ZWARENSTEYN. *Michigan's Summer Program for Multiple-Handicapped Blind children*. Reprinted from Outlook for the Blind. March, 1963. [P.I.-U.]
- Experiments in behaviour therapy*. Ed. by H.J. Eysenck. Oxford, 1964. [P.I.-U.]
- FORSSMAN, H., AKESSON, HANS OLOF. *Mental deficiency of different origins. A pictorial survey*. Copenhagen, 1964. [P.I.-U.]
- GARBE, H. *Die Rehabilitation der Blinden und hochgradig Sehbehinderten*. München, 1965. [P.I.-U.]
- GARTON, MALINDA DEAN. *Teaching the educable mentally retarded*. Springfield, 1964. [P.I.-U.]
- GREWEL, F. en HANNIE BOS. *Multipel gestoorde dove kinderen*. Met medew. van A.P.J.M. van den Horst. Groningen, 1964. Orthopedagogische geschriften: 10. [K.B.]
- Group Psychotherapy Today*. Vol. 5 Basel, 1965. [P.I.-U.]
- Handbuch, Enzyklopädisches, der Sonderpädagogik und ihre Grenzgebiete*. Lieferung 4: Didaktik-epiphysen Erkrankungen. Berlin, 1965. [P.I.-U.]
- Jahrbuch für Jugendpsychiatrie und ihre Grenzgebiete*. Band 4. Hrsg. H. Stutte. Marburg, 1965. [P.I.-U.]
- KIRK, SAMUEL A. und ORVILLE JOHNSON. *Die Erziehung des zurückgebliebenen Kindes*. Aus dem Amerikanischen übers. von Hedwig Stauffer und Bernhard Pietrowicz. München usw., 1964. Erziehung und Psychologie. Beihefte der Zeitschrift „Schule und Psychologie“: 25. [K.B.]
- KRETSCHMER, ANNA MARIA. *Das schwachbefähigte Kind an der Normalschule*. Eine Erhebung über Weigerungsfälle. München usw., 1964. Erziehung und Psychologie. Beihefte der Zeitschrift „Schule und Psychologie“: 30. [K.B.]

- LOWENFELD, B. *Our blind children*. Growing and learning with them. Springfield, 1964. [P.I.-U.]
- MAXFIELD and BUCHHOLZ. *Social Maturity scale for blind pre-school children*. American foundation for the blind. New York, 1957. [P.I.-U.]
- MOOR, PAUL. *Heilpädagogik*. Bern, 1965. [P.I.-U.]
- PARENT, PAULE et CLAUDE GONNET *Les écoliers inadaptés*. Paris, 1965. L'éducateur: 2. [K.B.]
- ROITH, A. I. *The myth of parental attitudes*. fotocopia uit: Journal of mental subnormality. 17(1963), 51-54. [P.I.-U.]
- Séminaire sur l'hospitalisation des enfants*. Compte-rendu d'une Séminaire organisé par le centre International de l'Enfance, Paris, 1963. New York, 1965. [P.I.-U.]
- SPOCK, B. and M. O. LERRIGO. *Caring for your disabled child*. New York, 1965. [P.I.-U.]
- TIZARD, J. *Community services for the mentally handicapped*. London, 1964. [P.I.-U.]
- TORRANCE, E. P. *Education an the creative potential*. Minneapolis, 1963. [P.I.-U.]
- TRAMER, M. *Lehrbuch der allgemeinen Kinderpsychiatrie*. Basel, 1964. [P.I.-U.]
- VLIETSTRA, N. Y. en T. KINGMA. *De onderwijskundige en sociale zorg voor gehandicapte jeugd in Nederland*. Alphen a.d. R., 1965. Hand- en leerboek der bestuurswetenschappen: 10. [K.B.]
- WIDLÖCKER, D. *Le psychodrame chez l'enfant*. Paris, 1962. [P.I.-U.]
- WILLEY, ROY DEVERL, KATHLEEN BARNETTE WAITE. *The mentally retarded child*. Springfield, 1964. [P.I.-U.]
- WOOD, NANCY, E. *Dalayed speech and language development*. Englewood Cliffs, N. Y., 1964. [P.I.-U.]
- WRIGHT, BEATRICE. A. *Invaliditeit*. Een psychologische benadering. Uit het Engels vert. Bew. door Tiède Herrema. Arnhem, 1964. Sociale bibliotheek. [K.B.]
- ZINDEL, H. *Probleme der Schulischen Bildung und Erziehung des Geistes-Schwachen*. Bern, 1965. [P.I.-U.]
- ZINDEL, HEINZ. *Probleme der schulischen Bildung und Erziehung des Geistes-schwachen*. Bern usw., 1965. Beiträge zur Heilpädagogik und heilpädagogischen Psychologie: 7. [K.B.]

6. SOCIOLOGIE, POLITICA, ENZ.

- ALBARDA, M. *Maisons de la culture in Frankrijk*. Den Haag, 1964. [P.I.-U.]
- ARIÈS, PHILIPPE. *L'enfant et la vie familiale sous l'ancien régime*. Paris, 1960. [P.I.-U.]
- BRUBACHER, J. S. *Bases for policy in higher education*. New York enz., McGraw-Hill, 1965. [O. en W. Den Haag].
- CHÂTEAU, JEAN. *La culture générale*. Paris, 1964. [P.I.-U.]
- DEBL, HELMUD. *Probleme und Möglichkeiten der ländlichen Erwachsenenbildung unter Berücksichtigung des Fernsehens*. Dargestellt an einer empirischen Untersuchung über die Arbeit der Volkshochschulen und Volksbildungswerke des Bayerischen Waldes. München, 1963. Proefschrift München. [K.B.]
- D'HANCOURT, G. *La vie au Moyen âge*. Paris, 1965. [P.I.-U.]
- Die Schule zwischen Bewahrung und Bewährung*. Stuttgart, 1960. [P.I.-U.]
- DOUGLAS, J. W. B. *The Home and the School*. London, 1964. [P.I.-U.]
- Education in depressed areas*. Editor: A. Harry Passow. New York, 1963. [P.I.-U.]
- FLITTNER, ANDREAS und GÜNTHER BITTNER. *Die Jugend und die überlieferten Erziehungsmächte*. München, 1965. [P.I.-U.]
- FRIEDEBURG, LUDWIG V. und PETER HÜBNER. *Das Geschichtsbild der Jugend*. München, 1964. [P.I.-U.]
- GORDON, G. N. *Educational television*. New York, 1965. [P.I.-U.]
- HANHART, D. *Arbeiter in der Freizeit*. Bern, 1964. [P.I.-U.]
- HESS, ROBERT D., VIRGIGNIA SHIPMAN and D. JACKSON. *Some new dimensions in providing equal educational opportunity*. Chicago univ. [P.I.-U.]
Wordt niet uitgeleend.
- HAUSER, RICHARD and HEPHZIBAH. *The fraternal society*. London, 1962. [P.I.-U.]
- KEILHACKER, M und E. WASEM. *Jugend im Kraftfeld der Massenmedien*. München, 1965. [P.I.-U.]
- KÖNIG, R. *Soziologische Orientierungen; Vorträge und Aufsätze*. Köln enz., Kiepenheuer und Witsch, 1965. (O. en W. Den Haag).
- Kulturpolitik der Länder 1963-1964*. Bonn, Ständige Konferenz der Kultusminister der Länder in der Bundesrepublik Deutschland, 1965. (O. en W. Den Haag).
- LERSCH, P. H. *Der Mensch als soziales Wesen*. München, 1964. [P.I.-U.]
- Literacy as a factor in development*. world congres of Ministers of education on the eradication of illiteracy. Teheran, 8-19 September 1965. Paris, Unesco, 1965. (O. en W. Den Haag).

- LÜCKERT, HEINZ-ROLF. *Beiträge zur Psychologie der Gegenwartsjugend*. München, 1965. [P.I.-U.]
- MEISSNER, KURT. *Erwachsenenbildung in einer dynamischen Gesellschaft*. Stuttgart, 1964. Schriften zur Erwachsenenbildung. Grotendeels herdrukken. [K.B.]
- Readings in social Psychology*. Ed. by Eleanor E. Maccoby; Theodore M. Newcomb and Eugene L. Hartley. London, 1958. [P.I.-U.]
- Research in Higher education*. Guide to institutional decision. New York, 1965. [P.I.-U.]
- ROEDER, PETER M., PASDZIERNY, ARTUR and WILLI WOLF. *Sozialstatus und Schulerfolg*. Heidelberg, 1965. [P.I.-U.]
- ROSENBERG, MORRIS. *Society and the adolescent selfimage*. Princeton, 1965. [P.I.-U.]
- ROSENMAYER, L. *Familienbeziehungen und Freizeitgewohnheiten jugendlicher Arbeiter*. Wien, 1963. [P.I.-U.]
- SCHARMANN, D. L. *Konsumverhalten von Jugendlichen*. München, 1965.
- Schoolverlaters in Tilburg en Goirle, 1964*; onderzoek naar de bestemming der leerlingen; in opdracht van de Katholieke schoolraad Tilburg-Goirle. Tilburg, Provinciaal opbouworgaan Noord-Brabant, 1965. (O. en W. Den Haag).
- SERDÈN, A. *Education for international understanding and conditions of tension*. Hamburg, 1964. [P.I.-U.]
- SOULÉ, M., J. NOËL et F. BOUCHARD. *Le placement familial*. Technique et indications. Paris, 1964. [P.I.-U.]
- STRZELEWICZ, WILLY. *Jugend in ihrer freien Zeit*. München, 1965. [P.I.-U.]
- TEUTSCH, G. M. *Soziologie der pädagogischen Umwelt*. Stuttgart, 1965. [P.I.-U.]
- The Yearbook of Education 1964*. Education and international life. London, 1964. [P.I.-U.]
- THOMAE, HANS. *Vorbilder und Leitbilder der Jugend*. München, 1965. [P.I.-U.]
- ULICH, E. *Jugend zwischen Schule und Beruf*; eine Untersuchung über die Belastung durch den Besuch von Abendschulen; hrsg. vom Deutschen Jugendinstitut. München, Juventa Verlag, 1964. (O. en W. Den Haag).
- ULICH, E. *Jugend zwischen Schule und Beruf*. München, 1964. [P.I.-U.]
- Verslag van het onderzoek naar de bestemmingen van meisjes met het diploma M.M.S.*; ingesteld door de Vereniging van directrices en directeuren van scholen voor m. en v.h.o. in de jaren 1962-1963. (O. en W. Den Haag).
- Volksopvoeding en massacommunicatiemiddelen*. Verslag van de 6e Conferentie volksopvoeding voor het Nederlands taalgebied gehouden te Woudschoten op 21, 22 en 23 nov. 1963. Groningen, 1964. [K.B.]

- WIJNKOOP, ANTON ALEX VAN. *Verder leren*. Een sociologisch onderzoek naar de differentiële deelneming van sociale milieus aan de diverse schoolsoorten van voortgezet onderwijs. Groningen, 1965. Proefschrift Amsterdam. [K.B.]
- WISEMAN, STEPHEN. *Education and environment*. Manchester, 1964. [K.B.]
- WISEMAN, STEPHEN. *Education and environment*. Manchester, 1964. [P.I.-U.]
- WURZBACHER, G. *Gesellungsformen der Jugend*. München, 1965. [P.I.-U.]

7. MAATSCHAPPELIJKE OMSTANDIGHEDEN, JEUGDZORG, MAATSCHAPPELIJK WERK, VERWAARLOZING, CRIMINALITEIT

- BENTUM, P. J. VAN. *Modernisering van vrijetijdscentra*. Rotterdam, 1965. [P.I.-U.]
- BLOOM, DAVIS and HESS. *Compensatory educating for cultural deprivation*. New York, 1965. [P.I.-U.]
- BONDY, CURT. *Probleme der Jugendhilfe*. Köln, 1957. [P.I.-U.]
- BOOM, M. A. en L. J. M. KLEYN. *Ouders, kinderen en politie*. Nijkerk, 1964. Het abc der opvoeding: 19. [K.B.]
- BRILL, KENNETH and RUTH THOMAS. *Children in Homes*, London, 1964. [P.I.-U.]
- BUIKHUISEN, WOUTER. *Achtergronden van nozemgedrag*. Analyse und Deutung der Halbstarken-Erscheinung. Assen, 1965. Proefschrift Utrecht. [K.B.]
- Care of children in daycenters*. Genève, 1964. Uitg. World Health Org. [P.I.-U.]
- CHASTENET, JACQUES. *La vie quotidienne en Angleterre au début du règne de Victoria, 1837-1851*. Paris, 1961. [P.I.-U.]
- Cognitive environments of urban pre-school children*. Progress report o.l.v. Robert D. Hess. Chicago. [P.I.-U.]
Wordt niet uitgeleend.
- Conferentie automatisering en onderwijs*, Wageningen 8 en 9 januari 1965. Amsterdam, Stichting studiecentrum voor administratieve automatisering, 1965. (O. en W. Den Haag).
- DEUTSCH, MARTIN. *The influence of early social environment on school adaptation*. Washington, 1962. [P.I.-U.]
- Engelse Jeugthuizen voor teenagers*. Rotterdam, 1964. [P.I.-U.]
- EYFERTH, K. e.a. *Farbige Kinder in Deutschland*. München, 1960. [P.I.-U.]
- FRASER, ELIZABETH. *Home environment and the school*. London, 1959. [P.I.-U.]
- Health education, sex education and education for home and family life*. Unesco Institute for education. Hamburg, 1965. [P.I.-U.]

- Influence, L', de la télévision sur les enfants et les adolescents. L'association internationale des études et recherches sur l'information Paris, 1965. [P.I.-U.]*
- JAIDE, WALTER. *Die jungen Staatsbürger*. München, 1965. [P.I.-U.]
- KAMPHUIS, M. *Nieuwe wegen in het werk met probleemgezinnen*. Alphen a.d.Rijn, 1963. [P.I.-U.]
- KEILHACKER, MARTIN en MARGARETE KEILHACKER. *Onze kinderen en de film*. Vert. uit het Duits. Nijkerk, 1964. Het abc der opvoeding: 20 [K.B.]
- KERR, ANTHONY. *Youth of Europe*. London, 1964. [K.B.]
- KEUZENKAMP GEB. ROOVERS, O.N. *Het kleine kind in de flat*. Nijkerk, 1965. Het abc der opvoeding: 22. [K.B.]
- Landkind, Das, heute und morgen*. Hrsg. von Franz Wurst. Wien, 1963. [P.I.-U.]
- LANG, J. L. *L'enfance inadaptée*. Paris, 1962. [P.I.-U.]
- Leaving early*. A report of the Central Advisory Council For education. London, 1962. [P.I.-U.]
- Leisure-time facilities for young people from 13 to 25 years of age*. Space for youth Foundation. Rotterdam, 1965. [P.I.-U.]
- LUCKER, ELISABETH. *Die Berufswahlsituation eines Abiturientenjahrganges unter besonderer Berücksichtigung seiner Einstellung zum Volksschullehrerberuf*. Mit Tabellen. München usw., 1965. Erziehung und Psychologie. Beihefte der Zeitschrift „Schule und Psychologie“: 34. [K.B.]
- MARTHALER, M. *Le droit de visite des parents séparés de leurs enfants, en France, en Suisse et en Allemand*. Neuchâtel, 1963. [P.I.-U.]
- MAYS, JOHN BARRON. *Education and the urban child*. Liverpool, 1962. [P.I.-U.]
- MEER, Q. L. TH. VAN DER. *Sociaal-pedagogische problematiek van kinderen uit „schoolzwakke“ gezinnen*. In „het Schoolbestuur“ jrg. 33, nr. 1, jan. 1965. [P.I.-U.]
- MERWE, CHRISTIAAN FREDERICK VAN DER. *Die doelmatigheid van die inrigtings-versorging van kleurlingjeugoortreders 'n Krimineel-sosiologiese onderzoek na die sukses en mislukking van 426 oud-leerlinge van die Porter-verbeteringskool*. Pretoria, 1964. Universiteit van Pretoria. [K.B.]
- MOENS, L. F. e.a. *Moeilijk opvoedbaren in de justitiele Kinderbescherming*. Utrecht, 1964. [P.I.-U.]
- MUSGROVE, F. *Youth and the social order*. London, 1964. [P.I.-U.]
- Nationale Gids voor de kindbeschermingscentra*, 9e aanvulling. Arnhem, 1965. [P.I.-U.]
- PRINGLE, M. L. KELLMER. *Deprivation and education*. London, 1965. [P.I.-U.]

- Probleme der Integration der Jugend Vorträge (gehalten auf der) Veranstaltung der Gesellschaft für Sozialen Fortschritt e.V. am 28 Februar 1961 in Bonn. Berlin, 1961. [P.I.-U.]*
- SCHAIE, K. W. and R. HEISS. *Color and Personality*. Bern, 1964. [P.I.-U.]
- SCHMAUS, M. und M. M. SCHÖRL. *Die Sozialpädagogische Arbeit der Kindergärtnerin*. München, 1964. [P.I.-U.]
- Schoolgeschiktheid, intelligentie en milieufactoren bij de doorstroming van L.O. NAAR V.W.O. (V.H.M.O.)*. [P.I.-U.]
- SCHÜLER-SPRINGORUM, HORST und RUDOLF SIEVERTS. *Sozial auffällige Jugendliche*. München, 1964. [P.I.-U.]
- S.E.P.E.G. *Semaines internationales d'étude pour l'enfance, victime de la guerre*. Bern, 1948. [P.I.-U.]
- SILBERMAN, CHARLES, E. *Give slumchildren a chance*. 1964. Reprint. [P.I.-U.]
- STALPERS, J. A. *Sociaal pedagogisch werk; de noodzaak van begeleidende vorming*. Tilburg, 1965. [P.I.-U.]
- Standards for adoption*. New York, 1962. [P.I.-U.]
- Standards for Child Protection Service*. New York, 1960. [P.I.-U.]
- Standards for day care service*. New York, 1960. [P.I.-U.]
- Standarts for foster family care services*. New York, 1959. [P.I.-U.]
- Standards for services of child welfare institutions*. New York, 1964. [P.I.-U.]
- Standards for services to unmarried parents*. New York, 1960. [P.I.-U.]
- STEUER, WALTER. *Reife, Umwelt und Leistung der Jugend*. Stuttgart, 1965. [P.I.-U.]
- STRODTBECK, FRED L. *The hidden curriculum in the middle class home*. Chicago, 1964. [P.I.-U.]
- Wordt niet uitgeleend.
- 't Zwaarste van ons werk. Rapport van de studiecommissie „boven-zestienjarigen-werk”. Amsterdam, 1965. [P.I.-U.]
- Werk, Maatschappelijk*. Deel II, Terreinen van maatschappelijk werk. Assen, 1965. [P.I.-U.]
- WIMPERIS, VIRGINIA. *The unmarried mother and her child*. Ed. by C. Witting London, 1960. [P.I.-U.]
- Yesterday was Tuesday, all day and all night*. Ed. by May V. Segoe. Boston, 1964. [P.I.-U.]

8. GEZIN

- BROPHY, JERE, VERIGIGNIA SHIPMAN and ROBERT HESS. *Effects of social class and level of aspiration on performance in a structure mother-child interaction situation*. Chicago, 1965. [P.I.-U.]
 Wordt niet uitgeleend.
- GOODE, WILLIAM J. *Die Struktur der Familie*. Köln, 1960. [P.I.-U.]
- ISAMBERT, A. *L'éducation des parents*. Paris, 1960 [P.I.-U.]
- LANGEVELD, M. J. *Ethik der Erziehungsberatung*. Päd. Rundschau. Juli, 1964. [P.I.-U.]
- OLIM, ELLIS G., R. D. HESS and V. SHIPMAN. *Maternal language styles and their implication for children's cognitive development*. Univ. of Chicago, 1965. [P.I.-U.]
 Wordt niet uitgeleend.
- Spel en speelgoed in onze tijd*. Assen, 1964. [P.I.-U.]
- TIMMERMANS, L. A. G. J. *Huwelijksbeleving van Katholieke Jonggehuwden*. Utrecht 1964. [P.I.-U.]
- WARD, JUSTINE. *Muzikale vorming*. Paris, 1959. [P.I.-U.]

9. THEORETISCHE PEDAGOGIEK

- BANTOCK, G. H. *Education and Values*. London, 1965. [P.I.-U.]
- BECKER, HANS H. *über Wesen und Gliederung wissenschaftlicher Pädagogik*. Ratingen, 1964. [P.I.-U.]
- BOLLNOW, O. F. *Die pädagogische Atmosphäre*. Heidelberg, 1964. [P.I.-U.]
- Erziehungswissenschaft und Erziehungswirklichkeit*. redacteur: van Röhrs. Frankfurt/M., 1964. [P.I.-U.]
- Erziehungswissenschaft und Erziehungswirklichkeit*. Hrsg. von Hermann Röhrs. Frankfurt/M., 1964. Akademische Reihe. Pädagogik. [K.B.]
- FURCK, CARL-LUDWIG. *Das Leistungsbild der Jugend in Schule und Beruf*. München, 1965. [P.I.-U.]
- FÜRST, HANS. *Unser Kind und die Schule*. Förderung der schulischen Leistungsfähigkeit des Kindes. Bern usw., 1965. [K.B.]
- HÄVERNICK, WALTER. *Schläge als Strafe*. Hamburg, 1964. [P.I.-U.]
- HUAUX, J. *Le transfert de l'entraînement en Pédagogie Expérimentale*. Lourain, 1961. [P.I.-U.]
- KIRCHHOFF, HANS. *Versager in der Grundschule*. Basel usw., 1965. Psychologische Praxis: 37. [K.B.]

- LANDSHEERE, G. DE. *Introduction à la Recherche Pédagogique*. Liège, 1964. [P.I.-U.]
- LANGE, J. DE. *De langdurige zeer moeilijke opvoedingssituatie en haar consequenties voor het Pedagogisch denken en handelen*. Groningen, 1965. Proefschrift. [P.I.-U.]
- LANGEVELD, M. J. *Beknopte theoretische pedagogiek*. 10e dr., Groningen, 1965. [P.I.-U.]
- LANGEVELD, M. J. *Einführung in die theoretische Pädagogik*. Stuttgart, 1965. [P.I.-U.]
- LANGEVELD, M. J. *Die Schule als Weg des Kindes*. 3e dr. Braunschweig, 1966. [P.I.-U.]
- LANGEVELD, M. J. *Bijdragen tot het gesprek van systeem en historie in de opvoedkunde*. Groningen, 1959. 1 ex. altijd aanwezig. [P.I.-U.]
- LENNERT, RUDOLF. *Verslossenheit und Verborgenheit*. Stuttgart, 1965. [P.I.-U.]
- LITT, THEODOR. *Pädagogik und Kultur*. Bad Heilbrunn, 1965. [P.I.-U.]
- MIALARET, G. *Pédagogie des débuts du calcul*. Paris, 1955. [P.I.-U.]
- MIALARET, G. *Nouvelle pédagogie scientifique*. Paris, 1954. [P.I.-U.]
- MOLLENHAUER, KLAUS und C. WOLFGANG MÜLLER. *Führung und Beratung in Pädagogischer Sicht*. Heidelberg, 1965. [P.I.-U.]
- MOLLENHAUER, KLAUS und C. WOLFGANG MÜLLER. „Führung“ und „Beratung“ in pädagogischer Sicht. Heidelberg, 1965. Pädagogische Forschungen: 29. [K.B.]
- MUNS, ROLF E. *Theories of adolescence*. New York, 1964. [P.I.-U.]
- Paedagogica Europaea* 1965. Europäisches Jahrbuch für pädagogische Forschung. Hrsg. von M. Langeveld, W. A. Lloyd, G. Mialaret, G. Naumann, W. Schultze. Braunschweig, 1965.
- Paedagogica Europea*. Ab. ingaande 1-7-1965. Elsevier. [P.I.-U.]
- PETERS, R. S. *Education as initiation*. London, 1965. [P.I.-U.]
- PETERSEN, PETER und ELSE. *Tatsachenforschung, die Pädagogische Paderborn*, 1965. [P.I.-U.]
- PETERSEN, PETER. *Allgemeine Erziehungswissenschaft*. Deel 2: Der Ursprung der Pädagogik. Berlin, 1964. [P.I.-U.]
- REBLE, A. *Geschichte der Pädagogik*. Stuttgart, 1964. [P.I.-U.]
- RUPPERT, J. P. *Der interne Raum der Schule*. Weinheim, 1965. [P.I.-U.]
- Scientia paedagogica experimentalis*. International journal of experimental research in education. – Revue internationale de pédagogie expérimentale. – Internationale Zeitschrift für experimentale Pädagogik. Internationaal tijd-

- schrift voor experimentele pedagogiek. Ed. by R. Verbist with the coop. of A. Clausse a.o. Gent, 1964. [K.B.]
- SINGH, J. A. L. *Die „Wolfskinder“ von Midnapore*. Heidelberg, 1964. [P.I.-U.]
- STELLWAG, H. W. F. *Moeilijkheden bij de opvoeding*; 5e dr. Amsterdam enz., Wereldbibliotheek, 1965. (O. en W. Den Haag).
- STÜCKRATH, F. *Kind und Raum*. München, 1963. [P.I.-U.]
- Talent and society*. New perspectives in the identification of talent. David C. McClelland a.o. Princeton, 1959. [P.I.-U.]

10. GESCHIEDENIS VAN OPVOEDING EN ONDERWIJS
VERGELIJKENDE OPVOEDKUNDE
SCHOOLWETGEVING. UNIVERSITEIT

- ALT, ROBERT. *Bilderatlas zur Schul- und Erziehungsgeschichte*. Band 2. Von der französischen Revolution bis zum Beginn der grossen sozialistischen Oktober Revolution. Berlin, 1965. [P.I.-U.]
Wordt niet uitgeleend.
- ALT, R. *Bilderatlas zur Schul- und Erziehungsgeschichte*. Band 2: Von der französischen Revolution bis zum Beginn der grossen sozialistischen Oktoberrevolution. Berlin, 1965. Band 1: Von der Urgesellschaft bis zum Vorabend der bürgerlichen Revolutionen. Berlin, 1960. [K.B.]
- ANWEILER, OSKAR. *Geschichte der Schulde und Pädagogik in Russland vom Ende des Zarenreiches bis zum Beginn der Stalin-Ära*. Berlin, 1964. [P.I.-U.]
- ANWEILER, OSKAR. *Geschichte der Schule und Pädagogik in Russland vom Ende des Zarenreiches bis zum Beginn der Stalin-Ära*. Berlin, 1964. Osteuropa-Institut an der Freien Universität Berlin. Erziehungswissenschaftliche Veröffentlichungen: I. [K.B.]
- ARMYTAGE, W. H. G. *Four hundred years of English education*. Cambridge, 1964. [K.B.]
- ASHEIM, IVAR. *Glaube und Erziehung bei Luther*. Heidelberg, 1961. [P.I.-U.]
- Aspects, Economic and social - of educational planning*. Paris, 1964. Unesco. [K.B.]
- AUSWAHL-REIHE A. *Grundlegende Aufsätze aus der Zeitschrift „Die Deutsche Schule“*. hrsg. H. Roth und A. Blumenthal. Berlin 1 abt. ing. 1962. [P.I.-U.]
- BEREDAY, G. L. F. *Comparative method in education*. New York, 1964. [P.I.-U.]
- BÄUMLER, FRIEDRICH. *Beiträge zu einer Psychologie der Neuen Oberstufe*. München usw., 1965. Erziehung und Psychologie. Beihefte der Zeitschrift „Schule und Psychologie“: 33. [K.B.]

- BELTH, M. *Education as a discipline: a study of the role of models in thinking*. 18. Boston, 1965. [P.I.-U.]
- BENTWICK, J.S. *Education in Israël*. London, Routledge and Kegan Paul, 1965. (O. en W. Den Haag).
- BENTWICK, JOSEPH S. *Education in Israël*. London, 1965. International library of sociology and social reconstruction: 246. [K.B.]
- BERGINK, A.H. *Schoolhygiëne in Nederland in de negentiende eeuw*. Veendam, 1965. [K.B.]
- BERNAL, J.D. *Britain's part in the new scientific industrial revolution*. Newcastle upon Tyne, University, 1964. (O. en W. Den Haag).
- Besluiten, Koninklijke, ter uitvoering van de Lager Onderwijswet 1920*. 11e aanvulling. [P.I.-U.]
- BLYTH, W.A.H. *English primary education*. 2 vol. nl. Schools, en Backgrounds New York, 1965. [P.I.-U.]
- BLYTH, W.A.L. *English primary education; a sociological description*. Vol. 1. Schools. London, Routledge, 1965. International library of sociology and social reconstruction. (O. en W. Den Haag).
- BLYTH, W.A.L. *English primary education; a sociological description*. Vol. 2. Background. London, Routledge, 1965. International library of sociology and social reconstruction. (O. en W. Den Haag).
- BOSSCHE, J.O.J. VAN DEN. *Les écoles communautaires*. Hamburg, 1964. [P.I.-U.]
- BOYD, WILLIAM and WYATT RAWSON. *The story of the new education*. London, 1965. [K.B.]
- Bucharest University 1864-1964*. Ed. by Alexandru Balaci a.o. Bucharest, 1964. [K.B.]
- BUSIA, K.A. *Purposeful education for Africa*. The Hague etc., 1964. Publications of the Institute of Social Studies. Series minor: 4. [K.B.]
- Unesco, Access to higher education*. Vol. II: National studies. Paris, 1965. (The development of higher education series).
- Cahiers du Centre de sociologie européenne. Sociologie de l'éducation*. Paris, etc., 1964. École pratique des hautes études. VIe section. [K.B.]
- Citizen, The, and the schools; a guide to action*. London, Workers' educational association, 1965. (O. en W. Den Haag).
- CLARK, LEONARD H., RAYMOND L. KLEIN and JOHN B. BURKS. *The American secondary school curriculum*. New York etc., 1965. [K.B.]
- COETSIER, L. en A. BONTE. *Morgen universiteitsstudent*. Gent, 1964. Mededelingen van het Laboratorium voor toegepaste psychologie en de Dienst voor studieadvies bij de Rijksuniversiteit te Gent: 21. [K.B.]

- Co-operation, European- in out-of-school education.* Strasbourg, 1964. Committee for out-of-school education. Council of Europe. [K.B.]
- Counseling and guidance.* A summary view. Ed. by James F. Adams. New York etc., 1965. [K.B.]
- DEXTER, L. A. *The tyranny of schooling.* New York, 1964. [P.I.-U.]
- DORE, R. P. *Education in Tokugawa Japan.* Berkeley etc., 1965. The Center for Japanese and Korean studies, University of California, Berkeley. [K.B.]
- DOUGLAS, HARL, R. e.a. *Democratic Supervision in secondary schools.* Boston. [P.I.-U.]
- DROP, H. *De Onderwijsraad gehoord.* Den Haag, 1964. [P.I.-U.]
- DUFF, H., J. F. GLASTRA VAN LOON en H. W. ROTHE. *Over de structuur van universitaire onderwijs; lezingen gehouden tijdens het symposium „De universiteit van morgen” op 29 november 1962.* Rotterdam, Vereniging het Rotterdams universiteitsfonds, 1965. Brochure; no. 3. (O. en W. Den Haag).
- DUNKEL, HAROLD B. *Whitehead on education.* [P.I.-U.]
- Education, economy, and society; a reader in the sociology of education; ed. by A. H. Halsey, J. Floud and C. A. Anderson.* New York enz., Free press, 1961. (O. en W. Den Haag).
- Education in the national plan.* London, Department of education and science, 1965. Reports on education; 1965 no. 25. (O. en W. Den Haag).
- Education. Secondary: origins and directions.* Ed. by Robert O. Hahn and David B. Bidna. New York etc., 1965. [K.B.]
- Education, The, of American businessman; a study of university-college programs in business administration; by F. C. Pierson a.o.* New York enz., Mac-Graw-Hill, 1959. (O. en W. Den Haag).
- ELVIN, H. L. *Education and contemporary society.* London, Watts, 1965. (O. en W. Den Haag).
- Erziehung und Politik in Nigeria.* Education and politics in Nigeria. Hans N. Weiler, Herausgeber. Freiburg i. Br., 1964. Freiburger Studien zu Politik und Soziologie. [K.B.]
- Festschrift zur Eröffnung der Universität Bochum.* Hrsg. von H. Wenke und J. H. Knoll. Bochum, 1965.
- Forces, Social- influencing American education.* Prepared by Ralph W. Tyler a.o. Ed. by Nelson B. Henry. Chicago, Ill., 1961. Yearbook of the National Society for the Study of Education. 60: 2. [K.B.]
- FRASER, W. R. *Education and society in modern France.* London, 1964. [P.I.-U.]
- Future, The, of higher education within the further education system; a policy statement.* London, Association of teachers in technical institutions, 1965. (O. en W. Den Haag).

- GEHMACHER, E. *Wettlauf mit der Katastrophe*; Europäische Schulsysteme. Wien enz., Europa Verlag, 1965. lit. opgn., schema's. Europäische Perspektiven. (O. en W. Den Haag).
- GELDER, L. VAN. *Deelname en distantie*. Groningen, 1964. [P.I.-U.]
- GLOTON, ROBERT. *L'art à l'école*. Préf. de C. Rosselli. Paris, 1965. L'éducateur: 4. [K.B.]
- Greece; education and development*. Paris, O.E.C.D., 1965. lit. opgn., statn., tabn. Country reports. Mediterranean regional project. (O. en W. Den Haag).
- Groei. De. van de Groninger universiteit*. Uitg. ter gelegenheid van het 350-jarig bestaan der Rijksuniversiteit te Groningen. Groningen, 1964. [K.B.]
- GUSDORF, GEORGES. *L'université en question*. Paris, 1964. Études et documents Payot. Série sciences humaines. [K.B.]
- Handleiding bij de wet op het voortgezet onderwijs*. 9e aanvulling, Groningen. [P.I.-U.]
- Handleiding bij de wet op het voortgezet onderwijs*. 10e aanvulling: pag. 425-493. [P.I.-U.]
- Handleiding bij de wet op het voortgezet onderwijs*. 11e aanvulling. [P.I.-U.]
- HARBY, MOHAMMED K. *Technical education in the Arab States*. Paris, 1965. Unesco. Educational studies and documents: 53. [K.B.]
- Higher education; some newer developments*; ed. by S. Baskin; sponsored by the Association for higher education. New York enz., McGraw-Hill, 1965. lit. opg., reg. (O. en W. Den Haag).
- HOLMES, BRIAN. *Problems in education*. A comparative approach. London, etc., 1965. International library of sociology and social reconstruction: 245. [K.B.]
- HUQ, M.S. *Educational and development strategy in South and Southeast Asia*. Honolulu, 1965.
- IDENBURG, PH. J. *Schets van het Nederlandse schoolwezen*. 2e geheel herz. dr. Groningen, 1964. 619 blz. 1e uitg. 1960. [K.B.]
- IDENBURG, PH. J. *Schets van Nederlandse Schoolwezen*. 2e geheel herz. druk. Groningen, 1964. [P.I.-U.]
- Innovation in education*. ed. Miles, Matthew B. New York, 1964. [P.I.-U.]
- Introductory note to the report of the meeting of experts on social and economic conditions of teachers in primary and secondary schools*, Geneva, 21 October - 1 November 1963. Geneva, International labour office. International labour organisation. (O. en W. Den Haag).
- Italy; education and development*. Paris, O.E.C.D., 1965. Country reports. Mediterranean regional project. (O. en W. Den Haag).
- JENA PLAN - *Anruf und Antwort*. Gedenkschrift für Peter Petersen. Oberursel, 1965. [P.I.-U.]

- JURRIAANSE, M. W. *De stichting van de Leidse universiteit*. Leiden, 1965. Met afbn., facs. en port. [K.B.]
- JURRIAANSE, M. W. *The founding of Leyden university*. Transl. from the Dutch. Leiden, 1965. [K.B.]
- KALVEEN, C. A. VAN. *Onderwijs te Amersfoort, 1806-1860*. Amersfoort, 1964. Publicaties van de Oudheidkundige Vereniging „Flehite” te Amersfoort: 2. [K.B.]
- KING, EDMUND J. *Other schools and ours*. New York, 1958. [P.I.-U.]
- KIRCHHOFF, H. *Versager in der Grundschule*. Basel, 1965. [P.I.U.-]
- LEISEN, A. *Die Ausbreitung des völkischen Gedankens in der Studentenschaft der Weimarer Republik*. Z.pl., z.u., 1964. Proefschrift Heidelberg. (O. en W. Den Haag).
- Le Plan Langevin-Wallon. De réforme de l'enseignement*. Paris, 1964. [P.I.-U.]
- L'enseignement technique aux Etats-Unis d'amérique*. Paris, 1960. [P.I.-U.]
- L'enseignement technique du second degré dans les pays sous développés*. Paris, 1959. [P.I.-U.]
- L'initiation aux sciences naturelles à l'école primaire*. 12e Conférence internationale de l'instruction publique, convoquée par L'Unesco et le B.J.E. Genève, 1949. [P.I.-U.]
- LINKE, BERNHARD. *Das neunte Volksschuljahr*. Bochum, 1963. [P.I.-U.]
- L'organisation de l'enseignement spécial pour déliques mentaux*. Paris, 1960. [P.I.-U.]
- MACLURE, J. S., *Educational documents England and Wales 1816-1963*. London, 1965.
- MEECE, LEONARD E. *A manual for school board members*. Lexington, 1964. Bulletin of the Bureau of School Service. 37: 2. 1e uitg. 1941. [K.B.]
- MEER, Q. L. TH. V. D. *Effectief beroepsbegeleidend onderwijs*. In: Het Schoolbestuur. Jrg. 33 nr. 5. 1965. [P.I.-U.]
- MEYER, T. J. *Beschouwingen rondom het H.A.V.O. 's Gravenhage, 1965*. Uitgave van het Christelijk Paedagogisch Studiecentrum: 50. [K.B.]
- Nijverheidsonderwijswet*. 12e druk 1965, Zwolle, 1965. [P.I.-U.]
- PAULSEN, F. *Die deutschen Universitäten und das Universitätsstudium*. Nachdruck der Ausgabe Berlin 1902. Hildesheim, 1965.
- PEACOCK, A. T., and J. WISEMAN. *Education for democrats; a study of the financing of education in a free society*. Institute of economic affairs ltd., 1964. Hobart paper; no. 25. (O. en W. Den Haag).
- PENNOCK, J. A. M., J. *Vorm van een scholengemeenschap*. Een programma-school v.w.o.-H.A.V.O. 's Hertogenbosch, 1964. Publikaties van het Katholiek Paedagogisch Bureau ten behoeve van het v.H.M.O.: 19. [K.B.]

- RAYBOULD, S. G. *University extramural education in England, 1945-'62*. A study in finance and policy. London, 1964. [K.B.]
- REINSMA, R. *Het onderwijs in Zeeland in 1838 volgens de rapporten van de hoofd-inspecteur voor het lager, middelbaar en Latijns onderwijs, H. Wijnbeek*. Middelburg, 1965. Overdr. uit: Archief. Vroegere en latere mededelingen voorn. in betrekking tot Zeeland. 1964. [K.B.]
- Research, European, in cognitive development*. Edited by Paul, H. Mussen, Chicago, 1965. [P.I.-U.]
- School, De en het buitenlands beleid*; verslag van de eerste lerarenconferentie georganiseerd door de Onderwijscommissie van de Atlantische commissie op 31 oktober 1963; 2e dr. Den Haag, Atlantische commissie, 1963. Publikatie; no. 14. (O. en W. Den Haag).
- Science. Behavioral- and educational administration*. Ed. by Daniel E. Griffiths a.o. Chicago, Ill., 1964. Yearbook of the National Society for the Study of Education. 63:2. [K.B.]
- Scientific research in British universities and colleges, 1964-1965*. Vol. 1. Physical sciences. London, H.M.S.O., 1965. Department of education and science. The British council. (O. en W. Den Haag).
- Scientific research in British universities and colleges, 1964-1965*. Vol. 2. Life sciences. London, H.M.S.O., 1965. Department of education and science. The British council. (O. en W. Den Haag).
- Scottish Council for Research in Education*. Annual Report. Edinburg, [P.I.-U.]
- SHRIMALI, K. L. *Education in changing India*. London, 1965. Lezingen. [K.B.]
- SIMON, J. *Education and society in Tudor England*. London, 1965.
- SNYDERS, GOERGES. *La pédagogie en France aux XVIIe et XVIIIe siècles*. Paris, 1965. Bibliothèque scientifique internationale. Section pédagogie. [K.B.]
- Sociaal Wetensch. Raad*. Supplement op het register van lopend onderzoek in de sociale wetenschappen. 1964. Amsterdam, 1965. [P.I.-U.]
- Structures et Régimes de l'en enseignement dans divers pays*. Bruxelles, 1964. [P.I.-U.]
- Studies, Melbourne, in education*. London, 1964. [P.I.-U.]
- Sovieteducators on sovieteducation*. Ed. and translated by H. B. Redl. New York, 1964. [P.I.-U.]
- Soviet educators on Soviet education*. Ed. and transl. from the Russian by Helen B. Redl. Forew. by Fritz Redl. New York etc., 1964. [K.B.]
- Spain; education and development*. Paris, O.E.C.D., 1965. statn., tabn. Country reports., Mediterranean regional project. (O. en W. Den Haag).
- Statistical handbook of Japan*. Bureau of statistics, 1964. afbn., grafn., krtn., statn., tabn. (O. en W. Den Haag).

- Statistics of education*. Prt. 1; 1964. London, H.M.S.O., 1965. Department of education and science. (O. en W. Den Haag).
- Stelsel, Nieuw- inzake toegang tot het universitair onderwijs*. Wet van 8 juni 1964. Brussel, 1964. Ministerie van Nationale Opvoeding en Cultuur. [K.B.]
- Studium generale Vrije universiteit, 1965-'66*. Amsterdam, 1965. (O. en W. Den Haag).
- TAYLOR, J. L., M. H. MAHAR and R. L. DARLING. *Library facilities for elementary and secondary schools*. Washington, U.S. Department of health, education and welfare, 1965. (O. en W. Den Haag).
- Technical education and training in the United Kingdom; research in progress 1962-1964; report of the Colloquium on research in technical education held at Eltham Palace, 6th November 1962; lectures and discussions with 82 summary accounts of research in progress; compiled by J. Heywood; in collaboration with R. A. Abel; with supplement 1963-'64 of reported researches*. London, National foundation for educational research in England and Wales, 1964. (O. en W. Den Haag).
- Turkey; education and development*. Paris, O.E.C.D., 1965. Country reports. Mediterranean project. (O. en W. Den Haag).
- VERMOT-GAUCHY, M. *L'éducation nationale dans la France de 1975*. Monaco, du Rocher, 1965. (O. en W. Den Haag).
- Verslag Koninklijke Nederlandse akademie van wetenschappen, 1964*. Amsterdam, 1965. (O. en W. Den Haag).
- VOGT, H. *Programmierter Unterricht und Lehrmaschinen an Hoch- und Fachschulen der Sowjetunion; Studie zum Bildungswettlauf zwischen Ost und West*. München, Manz Verlag, 1965. (O. en W. Den Haag).
- Werkjahr, Das, der Stadt Zürich; ein neuntes Schuljahr auf handwerklich tätiger Grundlage, Einführung und Lehrgang von E. Käiser*. Zürich, Schulamt, 1961. (O. en W. Den Haag).
- Wetten, Besluiten en Beschikkingen betreffende het voorbereidend Hoger- en Middelbaar Onderwijs*. Eerste aanvulling, nr. 8, 21e druk. [P.I.-U.]
- WILLIAMS, STANLEY W. *Educational administration in secondary schools*. Task and challenge. New York etc., 1964. [K.B.]
- Zur Gestalt der neuen deutschen Universität*. Von Hans Peter Schwarz, Helmut Schelsky, Waldemar Besson u.a. Essen-Bredene, 1963. Gesprächskreis Wissenschaft und Wirtschaft in Verbindung mit der Wochenzeitung „Christ und Welt“. [K.B.]

II. OPLEIDING VAN ONDERWIJZERS, LERAREN, GESTICHTSOPVOEDERS ETC.

- ASHTON-WARNER, SYLVIA. *Teacher*. London, 1963. [P.I.-U.]
- BUTTON, L. A. *Survey of youth leadership training in eleven training colleges; conducted by the principals and youth tutors of the colleges. London, National union of teachers; youth service association; National association of youth service officers*, 1965. (O. en W. Den Haag).
- DUTTON, W. H. and L. J. ADAMS. *Arithmetic for teachers*. Prentice Hall, 1961. [P.I.-U.]
- EDUCATEUR. L'. *Dir. par Gaston Mialaret*. Paris, 1964. [K.B.]
- Éducation for the professions*. By G. Lester Anderson a.o. Ed. by Nelson B. Henry. Chicago, Ill., 1962. Yearbook of the National Society for the Study of Education. 61:2. [K.B.]
- GARDNER, DOROTHY E. M. and JOAN E. CASS. *The rôle of the teacher in the infant and nursery school*. Oxford etc., 1965. [K.B.]
- GRISE, ROBERT NEWMAN. *The English teacher in Kentucky*. A study of the academic and professional preparation of public high school teachers of English in Kentucky. Lexington, 1964. Bulletin of the Bureau of School Service. 37:1. [K.B.]
- HILBIG, O. *Eignungsmerkmale Für den Volksschullehrerberuf*. Braunschweig, 1963. [P.I.-U.]
- KESSLER, A. *La fonction éducative de l'école*. Fribourg, 1964. [P.I.-U.]
- KITTEL, HELMUTH. *Selbstbehauptung der Lehrerbildung*. Analyse einer hochschulpolitischen Debatte. Heidelberg, 1965. Pädagogischen Forschungen: 28. [K.B.]
- KLASSELERAAR, DE. *Resultaten van een enquête gehouden door het Katholiek Pædagogisch Bureau v.H.M.O., najaar 1961*. Gegevens over de praktijk van het klasseleraarschap. 's Hertogenbosch, 1962. Publikaties van het Katholiek Pædagogisch Bureau ten behoeve van het v.H.M.O.: 12. [K.B.]
- LANG, L. *Die neue Lehrerbildung; das neunte Schuljahr; Schule in Land und Stadt*. Wien, Oesterreichischer Bundesverlag, 1965. Pädagogische Probleme des oesterreichischen Schulgesetzwerkes, 1962. (O. en W. Den Haag).
- LEMPERT, WOLFGANG. *Gewerbelehrerbildung und Schulreform*. Heidelberg, 1965. Pädagogische Forschungen: 31. [K.B.]
- PETERSEN, PETER. *Der kleine Jena-Plan*. Weinheim, 1965 (1927). [P.I.-U.]
- The Yearbook of Education 1963*. The Education and training of teachers London, 1963. [P.I.-U.]
- Training the trainer*. A suggested programme for general leaders of physical recreation and sport. Strasbourg, 1964. Education in Europe. III: 3. [K.B.]
- WERK, M. B. V. D. e.a. *Over opleiding van personeel in inrichtingen voor kindbescherming*. 's Gravenhage, 1961. [P.I.-U.]

12. ONTWIKKELINGSPSYCHOLOGIE

- AALDEREN, J. VAN. *Jonge nerveuze kinderen*. Leiden, Stenfert Kroese, 1965. Proefschrift Utrecht. (O. en W. Den Haag).
- ANDEL GEB. RIPKE, O. VAN. *Aard en aanleg*. Kleuters die U zijn toevertrouwd 1. 2e herz. en verm. dr. IJmuiden, 1964. *De wereld van de kleuter*; 11. 1e uitg. 1956 get.: Kleuters die we allen kennen.. [K.B.]
- BAYLEY, NANCY EN EARL S. SCHAEFER. *Correlations of maternal and child behavior with the development of mental abilities*. Afl. van Monographs of the Society ... vol. 29, nr. 6. [P.I.-U.]
- Child Development*. Vol. I (1930) t.e.m. vol. 23 (1952) en vol. 25 (1954). [P.I.-U.]
- CURETON, THOMAS KIRK. *Improving the physical fitness of youth*. Monograph of the society for research in child development. vol. 29, nr. 4. [P.I.-U.]
- DENNIS, WAYNE. *Readings in Child Psychology*. Sec. edition, Prentice Hall, 1963. [P.I.-U.]
- Growth and maturation of the brain*. Progress in Brain Research Vol. 4. edited by D. P. Purpura and J. P. Schade. Amsterdam, 1964. [P.I.-U.]
- HAGEN, W. und MITARBEITER. *Wachstum und Entwicklung von Schulkindern im Bild*. München, 1964. [P.I.-U.]
- HANSEN, WILHELM. *Die Entwicklung des kindlichen Weltbildes*. 6e druk. München, 1965. [P.I.-U.]
- HEY, W. DE. *Onze kinderen*. Haarlem, de Spaarnestad, 1965. (O. en W. Den Haag)
- HORNSTEIN, WALTER. *Vom „jungen Herrn“ zum „hoffnungsvollen Jüngling“*. Wandlungen des Jugendlebens im 18. Jahrhundert. Heidelberg, 1965. [P.I.-U.]
- HUTH, ALBERT. *Kontrollpunkte im menschlichen Reifen*. Aktuelle pädagogische Forderungen aus der modernen Entw. psychologie. Freiburg, 1962. [P.I.-U.]
- JOHNSON, R. C. and G. R. MEDINNUS. *Childpsychology, Behaviour and development*. London, 1965. [P.I.-U.]
- KRIEKEMANS, A. J. J. *De geschiedenis van de kinderpsychologie tot en met Sigmund Freud, Anna Freud en Melanie Klein*. Tiel, enz., 1965. Genetische psychologie: 7. [K.B.]
- KRIEKEMANS, A. *Geschiedenis van de kinderpsychologie tot en met Sigmund Freud, Anna Fr. en Melanie Klein*. Tiel, 1965. [P.I.-U.]
- LANGEVELD, M. J. *Ontwikkelingspsychologie*. 6e dr. Groningen, 1964. [P.I.-U.]
- LENZ, W., H. KOLLNER. *Die körperliche Akzeleration*. München, 1965. [P.I.-U.]
- LÉZINE, IRÈNE. *Psychopédagogie du premier âge*. Paris, 1964. Le psychologie: 18. [K.B.]

- NAVARRA, JOHN GABRIEL. *The development of scientific concepts in a young child*. New York, 1955. [P.I.-U.]
- Observatie bij het kleuteronderwijs; verslag van de conferentie over het observeren in de kleuterschool gehouden op 4, 5 en 6 maart 1965 op „Woudschoten” te Zeist. 's Gravenhage, Christelijk paedagogisch studiecentrum, 1965. (O. en W. Den Haag).*
- PLÖTZ, F. *Kind und lebendige Natur*. München, 1963. [P.I.-U.]
- REBELSKY, FRED A, IRENE A. NICHOLS and ERIC H. LENNEBERG. *A study of infant vocalization*. California, 1963. [P.I.-U.]
- REBELSKY, FRED A. *The development of children's thinking*. [P.I.-U.]
- REST, WALTER. *Das Menschenkind*. Bochum, 1963. [P.I.-U.]
- WERNER, HEINZ. *Comparative Psychology of mental development*. New York, 1957. [P.I.-U.]
- WURST, F. *Umwelteinflüsse auf Wachstum und Entwicklung*. München, 1964. [P.I.-U.]

13. PEDAGOGISCHE PSYCHOLOGIE

- AALDEREN, H. J. VAN. *Jonge nerveuze kinderen*. Leiden, 1965. [P.I.-U.]
- A Cross-National Study of Buenos Aires and Chicago Adolescents*. New York, 1965. [P.I.-U.]
- ANDRIESEN, H. *De Groei van het geweten*. Arnhem, 1965. [P.I.-U.]
- ATKINSON, JOHN W. *An introduction to motivation Princeton*. (New Jersey), 1964. [P.I.-U.]
- BASTIAN, H. D. und I. RÖBBELEN. *Kind und Glaube*. Heidelberg, 1964. [P.I.-U.]
- BERKOWITZ, LEONARD. *The development of motives and values in the child*. New York, 1964. [P.I.-U.]
- BLOOM, BENJAMIN S. *Stability and change in human characteristics*. New York, 1965. [P.I.-U.]
- BOERLAGE, LOUISE M. *Jeugdboeken lezen en kiezen*. Groningen, 1964. [K.B.]
- CAHN, P. *La relation fraternelle chez l'enfant*. Paris, 1962. [P.I.-U.]
- CHÂTEAU, JEAN. *Attitudes intellectuelles et spatiales dans le dessin*. Paris, 1965. [P.I.-U.]
- Development in and through reading*. Prepared by Paul A. Witty a.o. Ed. by Nelson B. Henry. Chicago, Ill., 1961. *Yearbook of the National Society for the Study of Education*. 60: 1. [K.B.]
- DURFEE, HILDEGARD, KÄTHE WOLF. *Anstaltspflege und Entwicklung im 1 Lebensjahr*. Uit: *Zeitschrift für Kinderforschung*, 1934. [P.I.-U.]

- Educational Psychology*. editor: G. M. Blair e.a. New York, 1963. [P.I.-U.]
- Effects. The of television on children and adolescents*. An annotated bibliography with an introductory overview of research results. Prep. by the International Association for Mass Communication Research, Amsterdam. Ed. Wilbur Lang Schramm. Paris, 1964. Unesco. Reports and papers on mass communication: 43. [K.B.]
- GILON, LEONHARD S.J. *Das Gewissen bei 15 jährigen*. Münster, WF., 1965. [P.I.-U.]
- GOTKIN, L.G. *The Alphabet as a Sensori-motor experience*. 1965. [P.I.-U.]
Wordt niet uitgeleend.
- GOTKIN, LASSAR G. *Cognitive Development and the issue of individual Differences*. New York. [P.I.-U.]
Wordt niet uitgeleend.
- HELMERS, HERMANN. *Sprache und Humor des Kindes*. Stuttgart, 1965. [K.B.]
- HESS, ROBERT D., SHIPMAN, VIRGINIA en JACKSON, D. *Early experience and the Socialization of cognitive Modes in children*. Chicago. [P.I.-U.]
Wordt niet uitgeleend.
- HESS, ROBERT. *Educability and Rehabilitation*. In: *Journal of marriage and the family*. vol. 26, nr. 4. 1964. [P.I.-U.]
Wordt niet uitgeleend.
- INGENKAMP, KARLHEINZ. *Pädagogisch-psychologische Untersuchungen zum Übergang auf weiterführende Schulen*. In Zusammenarb. mit Friedrich Arntzen, u.a. Weinheim, 1963. [K.B.]
- KLIPHUIS GEB. VAN DER VELDE, P. R. B. „... voor die tijd is er al zoveel gebeurd ...”
Spelen met het hele kleine kind. IJmuiden, 1964. De wereld van de kleuter: 10. [K.B.]
- KNÖPFLER GEB. VON MANN, HELGA. *Schulische Entwicklung und Berufsbewährung in psychischer, somatischer und sozialer Sicht*. Ein Beitrag zum Problem der Konstanz des Leistungsverhaltens in Schule und Berufsausbildung. Bonn, 1964. Proefschrift Bonn. [K.B.]
- KÜPPERS, WALTRAUT. *Mädchentagebücher der Nachkriegszeit*. Stuttgart, 1964. [P.I.-U.]
- MACARTHUR, R.S. *Minimizing Cultural Bias in assessing intellectual Potential Arctic and Rhodesian Samples*. Univ. of Alberta. [P.I.-U.]
Wordt niet uitgeleend.
- MAGDEBURG, HORST. *Versager auf weiterführenden Schulen Erziehung und Psychologie*, Heft 24. Basel, 1963. [P.I.-U.]
- MAIER, WILLI. *Das Problem der Leiblichkeit bei Jean-Paul Sartre und Maurice Merleau Ponty*. Tübingen, 1965. [P.I.-U.]

- MELLEROWICZ, HARALD. *Das körperliche Leistungsvermögen der heutigen Jugend*. München, 1965. [P.I.-U.]
- NEUMANN, O. *Die Leibseelische Entwicklung im Jugendalter*. München, 1964. [P.I.-U.]
- REBELSKY, FRED A GOULD. *An inquiry into the meanings of confession*. 1963. [P.I.-U.]
- REBELSKY, F. G. *Coming of Age in Davos*. 1961. [P.I.-U.]
- RÖSSNER, LUTZ. *Schule und Schulpflichtverlängerung aus der Sicht jugendlicher Volksschüler*. München, usw., 1965. *Erziehung und psychologie*. Beihefte der Zeitschrift „Schule und Psychologie”: 32. [K.B.]
- SANDERS GEB. WOUDESTRA, J. A. R. *Het zieke kind*. Nijkerk, 1965. *Het abc der opvoeding*: 21. [K.B.]
- SLOBIN, DAN S. *Soviet Psycholinguistics*. Berkeley, 1965. [P.I.-U.]
Wordt niet uitgeleend.
- Spel en speelgoed in onze tijd*. Verslag van het congres van de International Council for Children's Play, Groningen, 14-17 sept. 1961. Assen enz., 1964. Bevat ook: Verslag van de nationale en internationale speelgoed-enquête door Wilhelmina J. Bladergroen en J. van Veenen. [K.B.]
- STOFFER, H. *Die Echtheit in anthropologischer und Konfliktpsych. Sicht*. München, 1963. [P.I.-U.]
- The Yearbook of Education 1962*. The Gifted Child. London, 1962. [P.I.-U.]
- TORRANCE, E. PAUL. *Gifted children in the classroom*. New York etc., 1965. The psychological foundations of education series. [K.B.]
- VERHAGE, F. *Intelligentie en leeftijd*. Assen, 1964. [P.I.-U.]
- Waarnemen, Het, van kinderen*, verslag van de conferentie over de observatie van kinderen gehouden op 12 en 13 maart 1965 op „Woudschoten” bij Zeist voor leraren pedagogiek aan prot. chr. kweekscholen. 's Gravenhage, Christelijk paedagogisch studiecentrum, 1965. (O. en W. Den Haag).
- WIECZERKOWSKI, WILHELM. *Frühe Zweisprachigkeit*. München, 1965. [P.I.-U.]

14. TESTS

- ANASTASI, ANNE. *Psychological testing*. 2nd ed. New York, 1964. [P.I.-U.]
- BRUS, B. TH. EN J. BAKKER. *Schoolvorderingentests voor het lezen*. Den Bosch, 1965. [P.I.-U.]
- BRUS, B. TH. *Schoolvorderingentests voor het lezen*. Een verantwoording. Met medew. van J. Bakker. With a summary in English. 's Hertogenbosch, 1965. Nijmeegse bijdragen tot de opvoedkunde en haar grensgebieden: 3. [K.B.]

- BURGEMEISTER, B. B. *Psychological techniques in neurological diagnosis*. New York, 1962. [P.I.-U.]
- COETSIER, L. en H. PICARD. *Homogeniteit en heterogeniteit van de examenuitslagen der eerste kandidatuur*. Interuniversitaire en interdisciplinaire vergelijking. Gent, 1964. Mededelingen van het Laboratorium voor toegepaste psychologie en de Dienst voor studieadvies bij de Rijksuniversiteit te Gent: 22. [K.B.]
- FRENCH, JOHN W. *Manual for Kit of reference tests + testmaterial*. Princeton, New Jersey, 1963. [P.I.-U.]
- HELLER, MAX. *Soziotest*. Grundsätzliches und praktisches zur Erfassung der sozialen Beziehungen bei Schulkindern. Freiburg, 1964. [P.I.-U.]
- Holersmit-A-test*. samengesteld door A. P. J. M. v. d. Horst en anderen. Wordt niet uitgeleend! [P.I.-U.]
- Impact, The - and improvement of school testing programs*. By the Yearbook Committee and ass. contributors. Ed. by Warren G. Findley. Chicago, Ill., 1963. Yearbook of the National Society for the Study of Education. 62: 2. [K.B.]
- JANKE, DIETRICH. *Handschriften und Baumzeichnungen von Kindern*. München, 1965. [P.I.-U.]
- KELLER, ULRICH. *Neigungs-struktur-test*. Eine Beziehungs- und Motivanalyse als Grundlage für die Berufsberatung. Bern, 1963. [P.I.-U.]
- KLOPFER, B. *The Rorschach technique. An introductory manual*. New York, 1962. [P.I.-U.]
- LAZARSFELD, PAUL F. and SAM D. SIEBER. *Organizing educational research*. New York, 1964. [P.I.-U.]
- LOURENS, PETRUS JOHANNES DANIEL. *Die beskrywing en toepassing van 'n nuwe tegniek vir die sielkundige ontleding van woordelike protokolle*. Pretoria, 1964. [K.B.]
- MEILI, RICHARD. *Manuel du diagnostic psychologique*. Adapté de l'allemand par Ruth Menahem et Anne Marie Rocheblave-Spenle. Paris, 1964. Bibliothèque scientifique internationale. Section psychologie. = Lehrbuch der psychologischen Diagnostik. 1937. [K.B.]
- MOULY, G. J. *The science of educational research*. New York, 1963. [P.I.-U.]
- Onderwijs-differentiatie testserie, Nederlandse*. Samengesteld door de Research werkgroep Schoolpsychologie. Groningen, 1964. [P.I.-U.]
- REY, A. *Connaissance de l'individu par les tests*. Bruxelles, 1963. [P.I.-U.]
- RORSCHACH, HERMANN. *Gesammelte Aufsätze*. Zusammengest. und hrsg. von K. W. Bash. Bern usw., 1965. [K.B.]

- SARASON, SEYMOUR B., KENNEDY T. HILL, PHILIP G. ZIMBARDO. *A longitudinal study of the relation of test anxiety to performance on intelligence and achievement tests*. Monographs of the society for research in child development vol. 29, nr. 7. [P.I.-U.]
- SPITZ, J. C. *Statistiek voor psychologen, pedagogen, sociologen*. Amsterdam, 1965. [P.I.-U.]
- TERMAN, LEWIS M. and MAUD A. MERRILL. *Stanford-Binet intelligence scale Form L-M*. Boston, 1960. [P.I.-U.]
- WEINGARDT, ERICH. *Korrelation und Voraussagewert der Zeugnisnoten bei Gymnasiasten*. München usw., 1964. *Erziehung und Psychologie*. Beihefte der Zeitschrift „Schule und Psychologie“: 31. [K.B.]
- WEINGARDT, ERICH. *Korrelation und Voraussagewert von Zeugnisnoten bei Gymnasiasten*. München, 1965. [P.I.-U.]
- ZUBIN, JOSEPH. LEONARD D. ERON and FLORENCE SCHUMER. *An experimental approach to projective techniques*. New York, 1965. [P.I.-U.]

15. ALGEMENE EN BIJZONDERE DIDAKTIEK

- ADAMS, JAMES E. *Counselling and guidance*. New York, 1965. [P.I.-U.]
- AEBLI, HANS. *Psychologische Didaktik*. Didaktische Auswertung der Psychologie von Jean Piaget. Aus dem Französischen übers. Stuttgart, 1963. *Erziehungswissenschaftliche Bücherei*. = *Didactique Psychologique*. 1951. [K.B.]
- ALCORN, MARVIN D., JAMES S. KINDER and JIM R. SCHUNERT. *Better teaching in secondary schools*. Rev. ed. New York etc., 1964. [K.B.]
- ALIN, L. H. *Experimental studies in verbal versus figural learning and retention*. Stockholm, 1964. [P.I.-U.]
- ANDERSON, PAUL S. *Language skills in elementary education*. New York etc., 1964. [K.B.]
- BOS, W. J. *De discussie als didactisch hulpmiddel*. Amsterdam, 1964. [P.I.-U.]
- BOURDIEU, PIERRE et JEAN CLAUDE PASSERON. *Les étudiants et leurs études*. Avec la collab. de Michel Eliard. Paris etc., 1964. *Cahiers du Centre de sociologie européenne*. *Sociologie de l'éducation*: 1. [K.B.]
- Categories of human learning*. Editor: A. W. Melton. New York, 1964 [P.I.-U.]
- CORRELL, WERNER. *Programmiertes Lernen und Schöpferisches Denken*. München, 1965. [P.I.-U.]
- DUMING, P. A. *Begaafdheid en die onderwijs van begaafde kinders*. Amsterdam, 1965. [P.I.-U.]
- DUTTON, WILBUR H. *Evaluating pupils' understanding of arithmetic*. Prentice Hall. 1964. [P.I.-U.]

- ELLIS, HENRY. *The transfer of learning*. London, 1965. [P.I.-U.]
- ERICKSON, CARLTON W. H. *Fundamentals of teaching with audiovisual technology*. New York etc., 1965. [K.B.]
- FOLTZ, CH. I. *Lehrmaschinen*. Geräte, Programme, Anwendungsgebiete. Weinheim, 1965. [P.I.-U.]
- FREINET, C. *Les techniques Freinet dans l'école moderne*. Paris, 1964. [P.I.-U.]
- GOTKIN, LASSAR G. and F. FONDILLER. *Listeningcenters in the Kindergarten*. Wordt niet uitgeleend. [P.I.-U.]
- Handbook of Research on teaching*. Chicago, 1963. [P.I.-U.]
- HERRMANN, THEO. *Psychologie der kognitieven Ordnung*. Berlin, 1965. [P.I.-U.]
- HICKEL, RAYMOND A. *Modern language teaching by television*. A survey based on the principal experiments carried out in Western Europe. Transl. from the French (ms.) by W. Horsfall Carter. Strasbourg, 1965. *Education in Europe*. IV: 4. [K.B.]
- Instruction, Individualizing*. By Fred. T. Tyler a.o. Ed. by Nelson B. Henry. Chicago, Ill., 1962. *Yearbook of the National Society for the Study of Education*. 61: 1. [K.B.]
- JANSSEN, W. P. *Geprogrammeerd leren in didactisch perspectief*; uitg. in opdracht van de Stichting onderwijs oriëntatie. Amsterdam enz., Meulenhoff e.a., 1965. (O. en W. Den Haag).
- KEARNEY, NOLAN CHARLES. *Elementary school objectives*. New York, 1953. [P.I.-U.]
- KELLER, FRED S. *Learning: Reinforcement theory* New York, 1965. [P.I.-U.]
- KORTE, D. A. DE. *Televisie bij onderwijs en opleiding*. Van toverlantaarn tot televisie-ontvanger. Een overzicht van de ontwikkeling en toepassingsmogelijkheden van televisie. Amsterdam enz., 1964. *Agon bibliotheek*: AB 3. [K.B.]
- LEHTOVAARA, A. and P. SAARINEN. *School-age reading interests*. A methodological approach. Transl. from the Finnish ms. Helsinki, 1964. *Annales Academiae Scientiarum Fennicae*. Ser. B. 131: 2. [K.B.]
- LÉON, ANTONIE. *Histoire de l'éducation technique*. Paris, 1961. [P.I.-U.]
- LIEBERSOHN, A. *Educators struggling with the curriculum*. New York, z.u., 1965. (O. en W. Den Haag).
- MARTIN, ERNST. *Grundformen des Gegenstandsbezuges im Unterricht*. Bern, 1964. [P.I.-U.]
- Meeting individual differences in reading*. Proceedings of the annual conference on reading held at the University of Chicago, 1964, vol. XXVI. Compiled and edited by H. A. Robinson. Chicago, 1964. (Supplementary educational monographs, 94).

- MEIS, R. *Schreibleistungen von Schulanfängern und das Problem der Anfangschrift*. Göttingen, 1963. [P.I.-U.]
- MONNA, A. F. *Beschouwingen over onderzoek en onderwijs in de wiskunde; rede uitgesproken bij de aanvaarding van het ambt van gewoon hoogleraar in de zuivere wiskunde aan de Rijksuniversiteit te Utrecht op 22 november 1965*. Groningen, Wolters, 1965. (O. en W. Den Haag).
- MORSOVIC, M. I. *L'Enseignement technique en U.R.S.S.* Paris, 1959. [P.I.-U.]
- Objectieve studietoetsen*. Leiden, Nederlandse studentenraad, 1965. (O. en W. Den Haag).
- PARKER, DON H. *Schooling for individual excellence*. New York, 1963. [P.I.-U.]
- PARREREN, C. F. VAN. *Leren op school*; 3e dr. Groningen, 1965. (O. en W. Den Haag).
- PETERS, L. J. *Prescriptive teaching*. New York, 1965. [P.I.-U.]
- Progress Report*. The reading readiness nursery. Principal Investigator F. L. Strodtbeck. Chicago, 1964. [P.I.-U.]
Wordt niet uitgeleend.
- Research in the acquisition of prereading skills using a 'talking typewriter' dialogue* o.l.v. Lassar G. Gotkin. [P.I.-U.]
Wordt niet uitgeleend.
- ROSENFELD, GERHARD. *Theorie und Praxis der Lernmotivation*. Ein Beitrag zur Pädag. Psych. Berlin, 1965. [P.I.-U.]
- SCHWAGER, KARL HEINZ. *Wesen und Normen des Lehrgangs im Schulunterricht*. Nr. I, Paed. Studien. Weinheim, 1963. [P.I.-U.]
- SCHWARTZ, S., COLLER, A. en COLEMAN, R. *Phonemic discrimination and reading ability*. New York, 1965. [P.I.-U.]
Wordt niet uitgeleend.
- SLUCKIN, W. *Imprinting and early learning*. London, 1964. Methuen's manuals of modern Psychology. [K.B.]
- Some approaches to teaching autistic children*. Ed. by P. T. B. Weston. Oxford, 1965. [P.I.-U.]
- STONE, M. H., W. KESSEN and D. A. PAGE. *Mathematical learning*. Monograph of the society for research in child development. vol. 30, nr. 1, 1965. [P.I.-U.]
- STRODTBECK, FRED L. *Experimentation in a Reading Readiness nursery*. Chicago, 1964. [P.I.-U.]
Wordt niet uitgeleend.
- Talenpracticum, Het*; rapport van de studieweek linguïstische en methodisch-didactische grondslagen van het gebruik van het talenpracticum, Baarn 17 tot 21 februari 1964. Z.pl., Vereniging van leraren in levende talen 1964. (O. en W. Den Haag).
- Team Teaching*. Edited by: Shaplin e.a. New York, 1964.

Theories of learning and instruction. Ed. by Ernest R. Hilgard. Chicago, 1964.
Yearbook of the National Society for the Study of Education. 63:1. [K.B.]

Transfer of learning. Editor: R. F. Grose e.a. New Jersey, 1963. [P.I.-U.]

Unterricht, Programmirtes. Katalog der vom 1 Januar bis 30 April 1965 erworbenen Veröffentlichungen. Bearbeiter: Dorothea Grosch und Hermann Rademacker. [P.I.-U.]

Verlag conferentie rekenen en wiskunde voor leraren aan prot. chr. kweek-scholen op 13 en 14 mrt. 1964. te Driebergen. 's Gravenhage, 1964. Christelijk Paedagogisch Studiecentrum. [K.B.]

WEIR, RUTH H. *Some questions on the child's learning of Phonology.* Workpaper for the conference on language Development in children, Old Point Comfort, 1965. [P.I.-U.]

Wordt niet uitgeleend.

WITTMANN, J. *Fibel für ganzheitliches Rechnen.* Dortmund, 1965. [P.I.-U.]

16. VERSLAGEN, JAARBOEKEN, ENCYCLOPEDIËN

Adreslijst scholen. samengesteld door Min. o.k en w. jrg. 8, 1965. 's Gravenhage, 1965.

Annual report Council for cultural co-operation and cultural fund, 1964. Strasbourg, Council of Europe, 1965. (O. en W. Den Haag).

Bericht über die Jahrestagung 1963, in Duisburg. Ratingen bei Düsseldorf, 1965. [P.I.-U.]

Bibliography, Selected A. Institute materials. B. Related bibliographical References. 1965. [P.I.-U.]

Wordt niet uitgeleend.

Centraal Bureau voor de Statistiek. Het voortgezet onderwijs, regionaal gezien. 1962-1963. Hilversum, 1965. [P.I.-U.]

Centraal Bureau v.d. Statistiek. Statistiek van de uitgaven der overheid voor o.w. en cultuur 1962. Zeist, 1965. [P.I.-U.]

Conference, fourth, of European ministers of education. London, 14th-16th April 1964. (O. en W. Den Haag).

Dissertaties. Overdruk uit: Register lopend onderzoek in de Sociale Wetenschappen, 1965. [P.I.-U.]

DUBOIS, PHILIP H. *An introduction to psychological statistics.* New York, 1965. [P.I.-U.]

Guide, International, to educational documentation. Paris, 1963. [P.I.-U.]

Handwörterbuch der Berufserziehung. F. Schlieper e.a. Köln, 1964. [P.I.-U.]

- Het onderwijs in Nederland*. Verslag 1961 Publ. Min. o.k.w. Den Haag, 1964. [P.I.-U.]
- Jaarboek der Koninklijke Nederlandse academie van wetenschappen*, 1964-1965. Amsterdam, Noord-Hollandsche uitgeversmaatschappij, 1965. (O. en W. Den Haag).
- Nationale Gids voor de Kinderbeschermingscentra*. 10e aanvulling. [P.I.-U.]
- Nationale gids van de kinderbeschermingscentra*. 11e aanvulling. [P.I.-U.]
- Nationale gids voor de kinderbeschermingscentra*. 12e aanvulling. [P.I.-U.]
- NIEMÖLLER, W. H. J. *Een onderzoek naar de kwaliteit van het Nederlandse Kinder-tijdschrift*. Groningen, 1964. [P.I.-U.]
- Periodiek, Bibliographische*. Uitgave van het Documentatiecentrum van de werkgemeenschap voor Vernieuwing van Opvoeding en Onderwijs. Utrecht. [P.I.-U.]
- Statistiek van de van gemeentewege per leerling beschikbaar gestelde bedragen ter bestrijding van de materiële exploitatiekosten der lagere scholen*, 1965-Zeist, de Haan, 1965. c.b.s. (O. en W. Den Haag).
- Statistiek van de uitgaven der overheid voor onderwijs, wetenschap en cultuur*, 1962. Zeist, de Haan, 1965. c.b.s. (O. en W. Den Haag).
- Studium generale Universiteit Leiden; programma 1965-1966*. Leiden, 1965. (O. en W. Den Haag).
- Supplement op het register van lopend onderzoek in de sociale wetenschappen* 1964. Amsterdam, 1965. [P.I.-U.]
- Uitvoeringsvoorschriften L.O. wet 1920*. 12e aanvulling; bijgewerkt tot 1 nov. 1965. [P.I.-U.]
- Verslag experiment talenpracticum over het eerste experimentele jaar* (september 1962-september 1963). 's Gravenhage, Drie pedagogische centra v.H.M.O., 1964. (O. en W. Den Haag).
- Verslag van de enquête schoolleiding 1963*. Gehouden onder de leden van de algemene bond v. Scholen voor v.H.M.O. Den Haag 1965. [P.I.-U.]
- Wetten, besluiten en beschikkingen betreffende het wetenschappelijk onderwijs*, 14e druk. Serie: Schuurman en Jordens, nr. 9. [P.I.-U.]